

**UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA**

**BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM**

2019–2022

**BAKALÁŘSKÁ PRÁCE**

Monika Bošková

Speciální pedagog, jako člen spolku Rarach.

**Praha 2022**

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Lukáš Stárek, Ph. D., MBA, DBA

**JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE**

**BACHELOR COMBINED STUDIES**

2019 - 2022

**BACHELOR THESIS**

Monika Bošková

Special pedagogue as a member of the Rarach team

**Prague 2022**

The bachelor thesis work supervisor: Mgr. Lukáš Stárek, Ph. D., MBA, DBA



### Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská/diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 8. 3. 2022

Jméno autorky Monika Bošková

## Poděkování

Děkuji svému vedoucímu bakalářské práce Mgr. Lukášovi Stárkovi, Ph. D., MBA, DBA

Za cenné rady, návrhy a připomínky, které zcela přispěly ke zkvalitnění této práce.

## **Anotace**

Bakalářská práce se zabývá podstatou a smyslem nestátních neziskových organizací v kontextu profese speciálního pedagoga. Cílem bakalářské práce je opodstatnění výhody specializace speciálního pedagoga ve spolku Rarach, při práci s lidmi s mentálním i tělesným postižením. Práce má část teoretickou a část praktickou. V teoretické části si vymezíme pojmy speciální pedagog, nestátní nezisková organizace její fungování, výchova a vzdělávání osob s mentálním handicapem. V rámci praktické části jsme se zaměřili prostřednictvím kvalitativního výzkumu na výhody vzdělání speciálního pedagoga při vykonávání každodenních činností při práci s dětmi s mentálním postižením. Cílem výzkumu je zjistit, zda je výhodou vzdělání speciálního pedagoga při práci s dětmi s mentálním postižením. Zda toto zvýhodnění je zapotřebí k práci ve spolku Rarach.

### **Klíčová slova**

Dotace, fundraising, grant, handicap, lobbying, marketing, mentální postižení, positioning, speciální pedagog.

## Annotation

The bachelor thesis deals with the nature and meaning of non-governmental non-profit organizations in the context of the profession of special pedagogue. The aim of the bachelor's thesis is to justify the benefits of specialization of a special pedagogue in the association Rarach, when working with people with mental and physical disabilities. The work has a theoretical part and a practical part. In the theoretical part we will clarify the terms special pedagogue, non-governmental non-profit organization, its functioning, education and training of people with mental disabilities. In the practical part, we focused through a structured interview on the benefits of special pedagogue education while performing daily activities in the field of children with mental disabilities. The aim of the research is to find out whether the education of a special pedagogue in working with children with mental disabilities is an advantage. Whether this so-called advantage is really needed while working in the association Rarach.

## Keywords

Fundraising, grant, handicap, lobbying, marketing, mental disability, positioning, special pedagogue, Subsidy,

# OBSAH

<b>ÚVOD</b> .....	<b>9</b>
<b>TEORETICKÁ ČÁST</b> .....	<b>12</b>
<b>1 SPECIÁLNÍ PEDAGOG</b> .....	<b>12</b>
1.1 VYMEZENÍ POJMU SPECIÁLNÍ PEDAGOG, PEDAGOGIKA.....	13
1.1.1 VZDĚLÁNÍ SPECIÁLNÍHO PEDAGOGA .....	14
1.1.2 CHARAKTERISTIKA SPECIÁLNÍHO PEDAGOGA .....	16
1.1.3 UPLATNĚNÍ PROFESE SPECIÁLNÍHO PEDAGOGA .....	18
1.1.4 ROLE SPECIÁLNÍHO PEDAGOGA VE SPOLKU „RARACH“ .....	19
1.2 PRÁVA LIDÍ S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM .....	20
1.3 SOUČASNÝ SYSTÉM VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM.....	22
<b>2 NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE</b> .....	<b>25</b>
2.1 VYMEZENÍ POJMU NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE .....	25
2.1.1 KLASIFIKACE NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ .....	28
2.1.2 ZÁKLADNÍ VLASTNOSTI NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE.....	31
2.1.3 PRÁVNÍ FORMY NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE.....	32
2.2 POSLÁNÍ NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE.....	36
2.2.1 POSLÁNÍ SPOLKU RARACH.....	37
2.3 FUNDRAISING NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE .....	38
<b>PRAKTICKÁ ČÁST</b> .....	<b>41</b>
<b>3 CÍL VÝZKUMU</b> .....	<b>41</b>
3.1 DÍLČÍ OTÁZKY VÝZUMNÉHO ŠETŘENÍ .....	41
3.2 METODA VÝZKUMU .....	42
3.3 PŘÍPRAVA PRO VÝZKUM .....	43
3.4 VÝZKUMNÝ VZOREK .....	44
3.5 SPOLEK RARACH.....	46

3.5.1	ZALOŽENÍ SPOLKU “RARACH“ .....	46
3.5.2	CÍLE SPOLKU .....	47
3.5.3	POVINNOSTI ČLENA SPOLKU .....	48
3.5.4	MÁ ROLE VE SPOLKU RARACH .....	48
3.6	POPIS LETNÍHO REHABILITAČNÍHO TÁBORA PRO DĚTI S MENTÁLNÍM A TĚLESNÝM POSTIŽENÍM .....	49
3.6.1	DENNÍ PROGRAM TÁBORA .....	50
3.7	ETIKA VÝZKUMU .....	51
<b>4</b>	<b>KÓDOVÁNÍ ROZHOVORU.....</b>	<b>52</b>
4.1	ROZHOVOR č. 1 .....	52
4.2	ROZHOVOR č. 2 .....	55
4.3	ROzhovor č.3 .....	57
4.4	ROZHOVOR č. 4 .....	59
4.5	ROZHOVOR č. 5 .....	61
4.7	ROZHOVOR č. 7 .....	65
<b>5</b>	<b>GRAFICKÉ ZNÁZORNĚNÍ KÓDOVÁNÍ .....</b>	<b>67</b>
5.1	INTERPRTAČNÍ SHRUTÍ .....	68
5.2	VYHODNOCENÍ VÝZKUMNÝCH OTÁZEK .....	74
5.3	DOPORUČENÍ PRO PRAXI V NEZISKOVÉM SEKTORU.....	76
	<b>ZÁVĚR.....</b>	<b>77</b>
	<b>SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY .....</b>	<b>78</b>
	<b>CIZOJAZYČNÉ ZDROJE .....</b>	<b>79</b>
	<b>INTERNETOVÉ ZDROJE .....</b>	<b>80</b>
	<b>SEZNAM ZKRATEK.....</b>	<b>80</b>
	<b>SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ.....</b>	<b>81</b>
	<b>SEZNAM PŘÍLOH.....</b>	<b>82</b>
	<b>PŘÍLOHA 1 .....</b>	<b>83</b>
	<b>PŘÍLOHA 3).....</b>	<b>85</b>

## ÚVOD

Bakalářská práce pojednává zejména o výhodě možnosti uplatnění speciálního pedagoga v sektoru nestátních neziskových organizací. Součástí práce bude výzkumné šetření zjišťující využitelnost získané odbornosti v oblasti rozvoje, péče, výchovy a vzdělávání lidí s nějakým postižením či znevýhodněním od jejich narození do konce života a uplatněním se ve spolku, zabývajícím se volnočasovými aktivitami pro lidi s mentálním a tělesným postižením. Cílem bakalářské práce je pomocí výzkumného šetření zjistit, jaké jsou praktické možnosti využití speciálního pedagoga ve spolku Rarach.

Dle ČSÚ počet lidí s vrozeným či získaným zdravotním postižením celkem činí **1 077 673** lidí a tvoří tak **10,2 %** z celkové české populace. V roce 2007 počet vrozených vad necelých **11 %** v současnosti stoupl na **14 %**. V roce 2018 byl odhad celkového počtu dětí do 15 let věku se zdravotním postižením 117 000. Což činilo **7 %** všech dětí v daném věku. Z toho 37 400 dívek (4,5 % všech dívek) a 79 600 chlapců (9,2 % všech chlapců).

Kvalifikované odhady uvádějí, že v současnosti jsou mentálním postižením zasažena asi **3 %** jedinců, přičemž nejvíce, asi **2,5 %** připadá na jedince s lehkým mentálním postižením. Co se týče dětí s mentálním postižením, statistika z roku 2008, kterou uveřejňuje na svých stránkách Český statistický úřad, uvádí počet 12 tisíc dětí s mentálním postižením od novorozeneckého období do čtrnácti let.<sup>1</sup>

V celosvětovém měřítku četnost výskytu mentálního postižení stoupá. Tento fakt lze vysvětlit jako důsledek **zkvalitnění pediatrické péče o novorozence**, umožňující zachránit i ty děti, které by dříve bez intenzivní péče nepřežily. Dalším uváděným důvodem je zlepšení kvality evidence osob s mentálním postižením.

---

<sup>1</sup> *Statistický lexikon obcí České republiky ...: zpracoval Český statistický úřad ve spolupráci s Ministerstvem vnitra ČR* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2007- [cit. 2022-03-05]. Obyvatelstvo, volby. ISBN 978-80-250-1450-9

Na lidi s mentálním a tělesným postižením bývá často nahlíženo lítostně a soucitně. V postojích k těmto lidem můžeme rozpoznat předsudky a stereotypy, zakořeněné v kultuře dané společnosti z dob minulých.

Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část je zpracována na základě poznatků z odborné literatury a dlouhodobého působení ve spolku „Rarach“. Zaměřuje se na vymezení pojmu speciální pedagogiky a pojmu nestátní neziskové organizace, jejího členění, financování a fundraisingu. Seznámíme se s činností a úkoly speciál. pedagogů a ostatních členů spolku Rarach.

V praktické části je využita kvalitativní metoda rozhovoru s otevřenými otázkami, kde respondenty budou, jak speciální pedagogové, tak členové spolku a rodiče klientů využívajících volnočasových aktivit „spolku“ Rarach.

Cílem praktické části je zjistit kvalitativní formou výzkumu, výhody a nevýhody vzdělání speciálního pedagoga pro práci ve spolku Rarach zabývající se mimoškolními aktivitami pro lidi s tělesným i mentálním znevýhodněním.



*„Kvalita společnosti se může měřit podle způsobu, jak se stará o své nejzranitelnější a nezávislejší členy. Společnost, která se o ně stará nedostatečně, je pochybená.“*

*Adrian D. Ward*

# TEORETICKÁ ČÁST

## 1 SPECIÁLNÍ PEDAGOG

Ať chceme či ne lidé s postižením patří do společnosti, jako lidé nepostižení, i když jejich místo v ní bude trochu odlišné, v závislosti na druhu a hloubce jejich postižení. V úrovni mentálního postižení jsou rozdíly větší než u zdravých jedinců. Zatímco lidé s lehkým mentálním postižením jsou schopni dokončit školu, vyučit se učebnímu oboru, najít si práci či založit si vlastní rodinu, tak lidé s těžkým hlubokým mentálním postižením jsou odkázáni na cizí pomoc ve všech svých potřebách. Nejsou schopni se sami pohybovat, najíst se, komunikovat. Trpí inkontinencí často jsou upoutáni na lůžko ústavní péče. Abychom této minoritní skupině umožnily co nejkvalitnější způsob života, je zapotřebí všech pomáhajících profesí, jež jsou orientovány na individuální potřeby člověka, poskytování podpory a pomoci. Mezi pomáhající profese patří lékaři, sociální pracovníci, terapeuti, psychologové, vychovatelé, speciální pedagogové.

Dle Hartla a Hartlové je *„Pomáhající profese...souhrnný název pro všechny profese, jejichž teorie, výzkum a praxe se zaměřují na pomoc druhým, seznámení a řešení jejich problémů a na získávání nových poznatků o člověku a jeho podmínkách k životu, tak aby mohla být pomoc účinnější.“*<sup>2</sup>

Vzhledem k tématu bakalářské práce se zaměříme na profesi speciálního pedagoga a jeho působení v neziskovém sektoru konkrétně spolku poskytujícím lidem s mentálním a tělesným postižením zkvalitnění trávení jejich volného času. Neboť i tyto děti mají právo se bavit a zažívat to co děti zdravé. Jde především o rehabilitační pobytové akce, výlety, kulturní akce a v neposlední řadě cestování do zahraničí. Aby toto vše mohl spolek Rarach nabídnout je kromě finančních zdrojů zapotřebí dostatečný počet dobrovolníků zapálených pro dobro věci.

---

<sup>2</sup> HARTL, Pavel a Helena HARTLOVÁ. *Velký psychologický slovník*. Ilustroval Karel NEPRAŠ. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-686-5.

## 1.1 VYMEZENÍ POJMU SPECIÁLNÍ PEDAGOG, PEDAGOGIKA

**Speciální pedagogika** disciplína dnes historicky poměrně mladá zaměřená na výchovu, vzdělávání a celkový osobnostní rozvoj znevýhodněného člověka s cílem dosáhnout co možná nejvyšší míry jeho sociální integrace, a to včetně pracovních a společenských možností a uplatnění. Předmětem speciální pedagogiky jsou jedinci, mající vzhledem ke svému znevýhodnění specifické (speciální) potřeby v oblasti fyzické, psychické či sociální. Profesor Miloš Sovák vymezil speciální pedagogiku, jako nauku o zákonitostech rozvoje, výchovy a vzdělávání defektních jedinců.

Další vymezení speciální pedagogiky předkládá Slowík definuje tak speciální pedagogiku „*jako disciplínu zabývající se výchovou, vzděláním a celkovým osobnostním rozvojem člověka se znevýhodněním. Cílem disciplíny je hledání optimálních přístupů k osobám s postižením, tak aby byla dosažena nejvyšší míra sociální integrace, pracovního a společenského uplatnění, což umožňuje kvalitnější život*“<sup>3</sup>

**Role speciálního pedagoga**-jeho úkolem je provádět pedagogickou, diagnostickou, terapeutickou, diagnostickou, terapeutickou, logopedickou a poradenskou činnost. Vyhodnocuje nápravné, reedukační a kompenzační postupy. Spolupracuje s rodinami, rodiči postižených dětí a mládeže během provádění nápravných metod. Případně může poskytovat speciální pedagogické služby. Osobnost speciálního pedagoga je charakterizována specifickými biologickými, sociálními a psychologickými aspekty, s jeho zákony učení a vývoje, vztahy mezi schopnostmi a zájmy, temperamentem, charakterem a empatiemi. “*Termin osobnost se užívá ve smyslu významných originálních jedinců.*“<sup>4</sup> Speciální pedagog již nepředstavuje učitele na tzv. speciálních školách jako tomu bylo doposud, ale je již vnímán jako odborník v různých odvětví výchovy a vzdělání. Tato profese vyžaduje jistou dávku tvořivosti a komunikačních dovedností.

---

<sup>3</sup> SLOWÍK, Josef. *Speciální pedagogika*. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Grada, 2016, s. 15. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-271-0095-8.

<sup>4</sup> KOLÁŘ, Zdeněk. *Výkladový slovník z pedagogiky: 583 vybraných hesel*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3710-2.

**Pedagogickým pracovníkem** může být pouze ten, kdo je zcela způsobilý k právním úkonům, ten, kdo má odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonává. Měl by být bezúhonný, zdravotně způsobilý a prokázat tak znalost českého jazyka.<sup>5</sup>

### 1.1.1 VZDĚLÁNÍ SPECIÁLNÍHO PEDAGOGA

V současné době je speciální pedagog považován za odborníka, který disponuje odpovídajícím vzděláním a kvalifikací pro práci s jedinci se speciálními vzdělávacími potřebami, vzdělávanými jak ve školách, tak i zařízeních zařízených pro potřeby těchto osob<sup>6</sup>

Systematickým vzděláváním lze získat kvalifikaci pro výkon práce **speciálního pedagoga** = zákon č. 563/2004, *o pedagogických pracovnících*.

Dle tohoto zákona získá speciální pedagog potřebnou odbornou kvalifikaci studiem v akreditovaném magisterském studijním programu, v oblasti pedagogických věd:

- 1) zaměření na speciální pedagogiku
- 2) zaměření na pedagogiku předškolního věku, přípravu učitelů základní školy, přípravu učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů střední školy či příprava vychovatelů a doplňující studium rozšiřující odborné kvalifikace pod vedením VŠ nebo
- 3) studijního oboru pedagogika a doplňujícím studiem k rozšíření odborné kvalifikace uskutečňovaném vysokou školou.

---

<sup>5</sup> RŮŽIČKOVÁ, Veronika. *Speciální pedagog jako profese*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2018, s.7. ISBN 978-80-244-5468-9.

<sup>6</sup> PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 3., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-579-2.

Toto studium musí být akreditováno v systému DVPP, tzn. Dle pravidel stanovených ve vyhlášce č. 317/2005 Sb., o DVPP. Kvalifikaci speciálního pedagoga lze dle § 6a odst. 1 písm. a) ods. 3. vyhlášky získat vzděláním v akreditovaném programu v rozsahu 350 hodin. Programy uskutečňují (mají akreditované) UK, UPOL a MUNI, zahájeny byly koncem roku 2014, první absolventi mohli program ukončit v roce 2016.

Funkce speciálního pedagoga je dále ukotvena ve vyhlášce č. 72/2005 Sb., *o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních*.

### **Univerzity, kde lze obor speciální pedagog studovat<sup>7</sup>**

- Univerzita Karlova v Praze
- Univerzita Palackého v Olomouci
- Univerzita Jana Amose Komenského v Praze
- Univerzita Hradec Králové
- Ostravská univerzita
- Masarykova univerzita v Brně
- Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
- Technická univerzita v Liberci
- Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

Ukončením vysokoškolského vzdělání pro speciální pedagogy studium zdaleka nekončí. I v tomto oboru je nutné celoživotní vzdělávání. Pedagogická fakulta UK tak nabízí bezpočet akreditovaných kurzů a programů. Zde si lze rozšířit či získat učitelskou kvalifikaci, prohloubit znalosti i kompetence, naučit se nové věci.

---

<sup>7</sup> RŮŽIČKOVÁ, Veronika. Speciální pedagog jako profese. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2018, s. 8 ISBN 978-80-244-5468-9.

## 1.1.2 CHARAKTERISTIKA SPECIÁLNÍHO PEDAGOGA

Profese speciálního pedagoga (povolání) je v rámci zmiňovaného zákona zařazena mezi tzv. pedagogické pracovníky (pedagogický pracovník koná přímou vyučovací, výchovnou, přímou speciálně-pedagogickou či přímou pedagogicko-psychologickou činnost. Proto je důležité, aby každý speciální pedagog oplýval určitými vlastnostmi či osobnostními rysy. Položme si tedy otázku „*Jak poznat dobrého speciálního pedagoga?*“

Každý jedinec se svými speciálními vzdělávacími potřebami by vám odpověděl jinak. Někdo chce hodného, jiný zase vtipného, další spravedlivého atd..... Takto bychom mohli vyjmenovat nesčetný seznam povahových rysů speciálního pedagoga. V odborné literatuře se píše:

### **Jak poznat kvalitního a efektivního speciálního pedagoga?**

Dle Web Master in special education 2018 „*rozlišujeme pět vlastností speciálních pedagogů*“<sup>8</sup>

- 1) **Trpělivost** – nejdůležitější vlastnost speciálního pedagoga, díky ní se vytváří klima důvěry a bezpečí ve třídě. Pedagogovi tak pomáhá pochopit individuální potřeby každého studenta.
- 2) **Organizace** – schopnost organizace práce, času a lidských zdrojů zvyšuje efektivitu práce speciálního pedagoga.
- 3) **Kreativita** – u jedinců se zdravotním postižením, je tato vlastnost dosti využitelná. Je potřeba měnit denní aktivitu a plány dle aktuálních potřeb dětí. Každý speciální pedagog by měl mít svůj učební styl, díky kterému by měl vyzdvihnout silnou stránku studenta.
- 4) **Přijetí** – speciální pedagog by měl přijmout všechny studenty bez dělání rozdílů. Klíčem pocitu pohody a šance na úspěch.

---

<sup>8</sup> RŮŽIČKOVÁ, Veronika. *Speciální pedagog jako profese*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2018 s. 12. ISBN 978-80-244-5468-9.

5) **Intuitivní a uklidňující prostředí** – facilitující klima je jednou z výchozích podmínek nejen v rámci edukace, ale v procesu diagnostiky a intervence.

#### **Seznam osobnostních rysů pracovníků s rizikovou mládeží od Shealyho <sup>9</sup>**

- ✓ Zralý, dobře vnímá potřeby druhých
- ✓ Dobře usuzující
- ✓ Odpovědný
- ✓ Integrovaný a čestný
- ✓ Flexibilní, úplně nelpí na pravidlech
- ✓ Opírající se o zdravý selský rozum
- ✓ Vyznávající hodnoty v souladu s programem
- ✓ Stabilní tolerující frustraci
- ✓ Přiměřeně sebevědomý a rozvážně reagující
- ✓ Jde příkladem
- ✓ Podporující nezávaznost klientů
- ✓ Pevně podporující klienty
- ✓ Komunikativní, předpověditelný a spolupracující
- ✓ Otevřený a čestný, měl by přijmout kritiku
- ✓ Držící si jasnou hranici mezi svými problémy a problémy klientů
- ✓ Respektující hranice dané jeho autoritou

Při komunikaci s mentálně postiženým by měl speciální pedagog nebo asistent pedagoga respektovat určitá komunikační specifika, osobnost, budování důvěry, tolerantnosti, korektnosti. Chovat se adekvátně k věku postižených klientů, vyhnout se komentování projevů chování, zesměšňování, kritizování.

Komunikace by měla být jednotná, krátká, jednoznačná, pomalá, srozumitelná, bez používání abstraktních a cizích slov.

---

<sup>9</sup> In : Sekera, J.2009 s.59

Dávat najevo dostatečný zájem o komunikaci, udržovat oční kontakt a hlavně naslouchat. Je vhodné přihlížet ke zvýšené psychické únavnosti, rychlému zapomínání (doporučeno několikrát zopakovat), věnovat větší pozornost neverbálním projevům, a **hlavně nikdy nelhat**.<sup>10</sup>

### 1.1.3 UPLATNĚNÍ PROFESY SPECIÁLNÍHO PEDAGOGA

Profese speciálního pedagoga patří mezi profese pomáhající, tzn. profesi zaměřenou na pomoc druhým. Tyto profese zahrnují lékařské obory, sociální práci, pedagogiku a psychologii. Uplatnění speciálního pedagoga je poměrně široké. Jde o ministerstvo zdravotnictví, práce, sociálních věcí a v neposlední řadě školství. Dále pak pedagogicko-psychologická poradna a speciálně-pedagogické centrum.<sup>11</sup>hlediska dlouhodobého členství ve spolku Rarach organizace zabývající se volnočasovými aktivitami pro děti s kombinovaným postižením se autorka ve své práci věnuje především uplatnění speciálního pedagoga v neziskovém sektoru.

Ve výše jmenovaném spolku pracuje více než polovina speciálních pedagogů. Je zřejmé, že vzhledem své profese mají k dětem se speciálními vzdělávacími potřebami jistě blíže než kterákoliv jiná profese. Tito členové speciální pedagogové mnohdy mají na táborech své žáky ze speciálních škol, které sami učí. Díky svým pedagogicko-psychologickým zkušenostem jsou schopni správně diagnostikovat jednotlivé děti s mentálním postižením a jejich výchovné prostředí. Ve spolku Rarach se tak speciální pedagogové stali základním pilířem, ke kterému je zapotřebí stále přistavovat nové a nové zkušenosti nabyté ostatními členy spolku Rarach.

---

<sup>10</sup>Hučík, J. In LECHTA, Viktor, ed. *Inkluzivní pedagogika*. Přeložil Tereza HUBÁČKOVÁ. Praha: Portál, 2016, s.314. ISBN 978-80-262-1123-5.

<sup>11</sup> RŮŽIČKOVÁ, Veronika. *Speciální pedagog jako profese*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2018, s. 9. , ISBN 978-80-244-5468-9.



## **Speciální pedagog v nestátní neziskové organizaci**

- uplatnění speciálního pedagoga v jednorázových zážitkových aktivitách
- uplatnění speciálního pedagoga v pobytových zážitkových aktivitách
- motivace rodičů, poskytování podpory žáka se speciálními vzdělávacími potřebami
- inkluzivní vzdělávání v kontextu sociální pedagogiky
- vytváření individuálního plánu péče a podpory
- účast na poradách a pracovních schůzkách

### **1.1.4 ROLE SPECIÁLNÍHO PEDAGOGA VE SPOLKU „RARACH“**

Vzhledem k poslání spolku Rarach, jímž je zajištění programu ve volném čase, nejen na týdenních rehabilitačních pobytech, ale i denních a víkendových akcí, je funkce speciálního pedagoga dvacetí čtyřhodinová. Kromě celodenní péče a zajištění veškerého komfortu klienta, zde zbývá i prostor pro získání nových a rozvoj stávajících kompetencí, což vede k posunu ve výchově a vzdělání každého jedince s mentálním handicapem. Speciální pedagog ve spolku Rarach se musí umět začlenit do programu ať jde o osobní hygienu, krmení či plnění úkolů během dne. Je tak zapotřebí umožnit dítěti s handicapem seberealizaci a posílení sebevědomí prostřednictvím her zaměřených na zlepšení motoriky a smyslů. Při tom všem plní i funkci výchovně vzdělávací, diagnostickou, terapeutickou. Je zapotřebí spolupráce s rodinou klientů s mentálním a tělesným postižením a dbát na individuální speciální vzdělávací potřeby každého klienta. Musí tak být dobrým rádcem ostatním členům spolku. Mnohdy už samotný fakt, že ve spolku Rarach pracují především speciální pedagogové je pro rodiče dětí s handicapem přijatelnější a důvěryhodnější. Oni sami musí vědět, že své ratolesti svěřují osobám kompetentním a schopným ve svém oboru.

## 1.2 PRÁVA LIDÍ S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM

Cílem spolku Rarach je zajistit a zpříjemnit veškerý volný čas všem svým klientům. Cílovou skupinou spolku jsou lidé s lehkým až středně těžkým mentálním postižením. Co to mentální postižení je? Jak vzniká a kdo do něj spadá?

**Mentální postižení-** „jde o trvalé snížení rozumových schopností, které vzniklo v důsledku poškození mozku nebo nedostatečné funkce centrální nervové soustavy“<sup>12</sup>Nejde tak o nemoc, ale o trvalý stav, způsobený poškozením mozku. Dochází ke snížením kognitivních, řečových, pohybových a sociálních schopností s prenatální, perinatální i časně postnatální etiologií, která oslabuje adaptační schopnosti jedince. Jde o stav zastaveného nebo neúplného duševního vývoje, který je charakterizován narušením schopností projevujících se v průběhu vývoje a podílejících se na celkové úrovni inteligence. Mentální postižení se může vyskytnout s jakoukoliv jinou duševní, tělesnou či smyslovou poruchou nebo bez nich.

### **Při její diagnostice musí být splněna určitá kritéria**

- a. úroveň rozumových schopností by neměla přesahovat 69 bodů IQ
- b. nepřizpůsobivost se nárokům běžného života oproti intaktním osobám
- c. vrozen stav (Čadilová a kol., 2007).

Mentální postižení může být vrozené nebo získané. Dle míry postižení ho lze pak dělit na lehké, střední, těžké, hluboké, jiné a nespecifikovatelné. V populaci obyvatel České republiky je přibližně 3 % mentálně postižených osob. V minulosti těmto občanům byla upírána práva na plnohodnotný život ve společnosti i základní lidská práva. Nyní má každý občan České republiky základní lidská práva, tedy i lidé s mentálním postižením žijící v České republice.

---

<sup>12</sup> ŠVARCOVÁ-SLABINOVÁ, Iva. *Mentální retardace: vzdělávání, výchova, sociální péče*. Vyd. 4., přeprac. Praha: Portál, 2011, s. 29 Speciální pedagogika (Portál). ISBN 978-80-7367-889-0.

V roce 1971 20. prosince **Deklarace práv mentálně postižených osob.** <sup>13</sup>

- Mentálně postižený, **má stejná práva jako ostatní lidské bytosti.**
- Mentálně postižený, **má právo na zdravotní péči** a vhodnou fyzikální terapii.
- Mentálně postižený, **má právo na ekonomické zabezpečení a slušnou životní úroveň.** Má plné právo dle svých možností produktivně pracovat.
- Mentálně postižený, **má právo na kvalifikovaného opatrovníka**, pokud to vyžaduje ochrana jeho dobra a zájmů.
- Mentálně postižený, **má právo na ochranu před jakýmkoli vykořisťováním.**
- Mentálně postižený, **má právo na ekonomické zabezpečení a slušnou životní úroveň.** Má plné právo dle svých možností produktivně pracovat.
- Mentálně postižený má právo **žít v kruhu své vlastní rodiny** nebo v rodině opatrovníka.
- Jestliže někteří postižení nejsou schopni účinně využívat všech svých práv, důvodem hloubky svého postižení je potřeba tato práva částečně či úplně omezit pak se musí zvolit postup zvolený za účelem omezení nebo zrušení práv chránit postiženého proti jakémukoli zneužití. Zrušení či omezení práv by mělo být podrobena periodickým revizím a mělo by být **odvolatelné u vyšších institucí.**

---

<sup>13</sup> Není bez zajímavosti, že v roce 1991 byl název překládán , jako Deklarace práv duševně postižených osob (viz Flegl V. :*Mezinárodní ochrana práv oborů, pracovníků a invalidů.* Nakladatelství PROSPETRUM, Praha , 1991. ) Zde uvedený překlad převzat dle materiálů na <http://www.dobromysl.cz/scripts/detail.php?id=67> (Cit. 6.3.2022) .

### 1.3 SOUČASNÝ SYSTÉM VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM

Výchova a vzdělávání mentálně postižených je v podstatě celoživotní proces. Předškolní období je důležité pro vytvoření osobnosti každého člověka, jak zdravého, tak i člověka s mentálním postižením. V tomto období dochází k rozvoji psychických i fyzických schopností. Poskytnutí včasné speciálně pedagogické péče u dětí s mentálním postižením může mít mimořádný význam pro jejich další vývoj.

Předškolní vzdělávání dětí s mozkovou dysfunkcí zajišťují:

- **Mateřské školy, nebo speciální třídy pro mentálně handicapované při běžné mateřské škole**
- **Speciální mateřské školy denního případně internátního typu**

Zásadou je tak v co největší míře zachovat přímý vliv rodiny na vývoj dítěte. Mateřská škola zajišťuje individuální péči v kolektivu i mimo něj v oblasti seberealizace, hrubé a jemné motoriky, myšlení, budování dostatečné míry sebevědomí, emočním vývoji vždy v úzké spolupráci s rodinou.

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Praha, Výzkumný ústav pedagogický, 2004 by měl dětem se zdravotním a sociálním znevýhodněním na základě aktuálních znalostí úroveň rozvoje poskytnout včasnou speciálně pedagogickou péči a tím zajišťovat zlepšení života i vzdělání. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je potřeba maximálně přizpůsobit výuku individuálním potřebám a možnostem.

## § 48a Přípravný stupeň základní školy speciální

Zřizovatel základní školy speciální může zřídit třídy přípravného stupně základní školy speciální, poskytující přípravu na vzdělávání v základní škole speciální dětem se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, kombinovaným postižením s autismem. Ke zřízení třídy přípravného stupně základní školy speciální je zapotřebí oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy je zapotřebí ministerstva v ostatních případech krajský úřad (pokud je zřizovatelem není kraj či ministerstvo). O zařazení dítěte do třídy přípravného stupně základní školy speciální rozhoduje ředitel školy na žádost zákonného zástupce na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení. Je zde možnost zařadit dítě od školního roku v němž dosáhne věku pěti let do zahájení povinné školní docházky, a to i během školního roku.<sup>14</sup>

### **Žáci s mentálním postižením ve věku povinné školní docházky se vzdělávají:**

- a) formou individuální integrace
- b) formou skupinové integrace
- c) ve škole samostatně zřízené pro žáky se zdravotním postižením (základní škole speciální)
- d) kombinací uvedených forem

Po ukončení povinné školní docházky v základních školách speciálních mají mladiství s mentálním postižením pokračovat ve svém vzdělávání v učebních oborech v odborných učilištích, nebo praktických školách s dvouletou nebo jednoletou přípravou.

**Učební obory** jejich hlavním úkolem je připravit žáky pro profesní uplatnění. Délka studia v učebním oboru s výučním listem je v závislosti náročnosti učebního oboru dva nebo tři roky.

---

<sup>14</sup> Document Moved. *Document Moved* [online]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz,2022-03-06>

**Praktická škola dvouletá** umožňuje střední vzdělání žákům se středně těžkým mentálním postižením. Škola je zaměřena na získání základních pracovních dovedností, návyků a pracovních postupů odrážejících se v osobním i pracovním životě. Ve výjimečném případě může ředitel školy délku vzdělání prodloužit, nejvýše však o dva školní roky. Vzdělání se ukončuje závěrečnou zkouškou (ústní teoretická, praktická)

**Praktická škola jednoletá** je určena pro žáky s těžkým stupněm mentálního postižení a více vadami. Cílem této školy je zvýšení kvality života absolventů a možnost uplatnění v chráněných pracovištích a při jednoduchých pomocných pracích v různých oborech. Vzdělání je ukončeno závěrečnou zkouškou. Dokladem o dosažení stupně vzdělání je vysvědčení o závěrečné zkoušce.

## 2 NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE

Významnou úlohu v životě rodin s dítětem s mentálním postižením hrají **dobrovolné organizace**. Rodina zde nachází neformální spojence s podobnou zkušeností. Mají zde možnost kamarádů pro své děti, nachází zde vzájemnou podporu ostatních rodičů s podobnými životními zkušenostmi. Dobrovolné organizace nabízejí příležitosti k setkávání, k výměně názorů či ke společnému prosazování zájmů a práv. Dobrovolné organizace jsou většinou zakládány právě rodiči dětí s mentálním i tělesným postižením. V České republice je nejvýznamnější rodičovskou organizací **Společnost pro podporu osob mentálním postižením a jejich rodin** (SPMP ČR) s celonárodní působností.

### 2.1 VYMEZENÍ POJMU NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE

Nevládní neziskovou organizací (zkráceně také NNO) je taková nezisková organizace, jejímž zřizovatelem je osoba soukromého práva, a to jak osoba fyzická, tedy jednoduše člověk, tak osoba právnická, tedy například obchodní korporace či jiná nezisková organizace. Nestátní nezisková organizace je charakterizována, jako organizace, která nevytváří zisk určený k přerozdělení mezi své vlastníky, správce či zakladatele. Zisk vytvářet může, ale musí jej opět vložit do rozvoje organizace, plnění jejich cílů, popř. úhradě ztrát z minulých období.<sup>15</sup> V naší společnosti mají nestátní neziskové organizace důležitou roli. A to nejen v poskytování určitých služeb, ale i obecně prospěšných akcí. Zde můžeme vidět funguje občanská společnost v dané zemi. Působením nestátní neziskové organizace dochází ke změnám veřejného mínění a následným společenským změnám.<sup>16</sup>

---

<sup>15</sup> BAČUVČÍK, Radim. *Marketing neziskových organizací*. Zlín: VeRBuM, 2011. ISBN 978-80-87500-01-9.

<sup>16</sup> STEJSKAL, J. , KUVÍKOVÁ, H. , MAŤÁTKOVÁ , K. , *Neziskové organizace-vybrané problémy ekonomiky*. PRAHA: Wolters Kluwer ČR, a. s. , 2012, 172 s. , s. 11. , ISBN 978-80-7357-973-9

Definice NNO může znít i takto: „*Neziskové (nebo chceme-li nevýdělečné) jsou organizace, které nebyly z příjmů, na něž odkazují i ostatní daňové zákony. Jsou to organizace, o jejichž činnost je jiný zájem, ať už státu, společnosti nebo určité skupiny lidí. Jsou založeny za účelem provozování činnosti ve prospěch toho, kdo měl zájem na jejich zřízení. Je zde kladen větší důraz na důležitost výsledků hlavního poslání, přičemž výše příjmů z něj stojí obvykle až na druhém místě*“.<sup>17</sup> Jak už název napovídá, v těchto organizacích nejde zde o zisk, nýbrž o uspokojení poptávky občanské společnosti, a to ve smyslu duchovním či morálním. Mnohdy jde o sociální služby, humanitní pomoc, služby v oboru vzdělávání, kulturu, náboženství.

Jelikož nestátní neziskové organizace povětšinou nevznikají na popud státu, můžeme říci, že zde nejsou „*proto, že si to přeje vláda, ale proto, že si to přeje občané*“.<sup>18</sup> O vznik spolku Rarach se též zasloužili občané. Šlo především o rodiče klientů s mentálním a tělesným postižením ve spolupráci speciálních pedagogů, kteří vyučovali dané klienty na základní škole speciální.

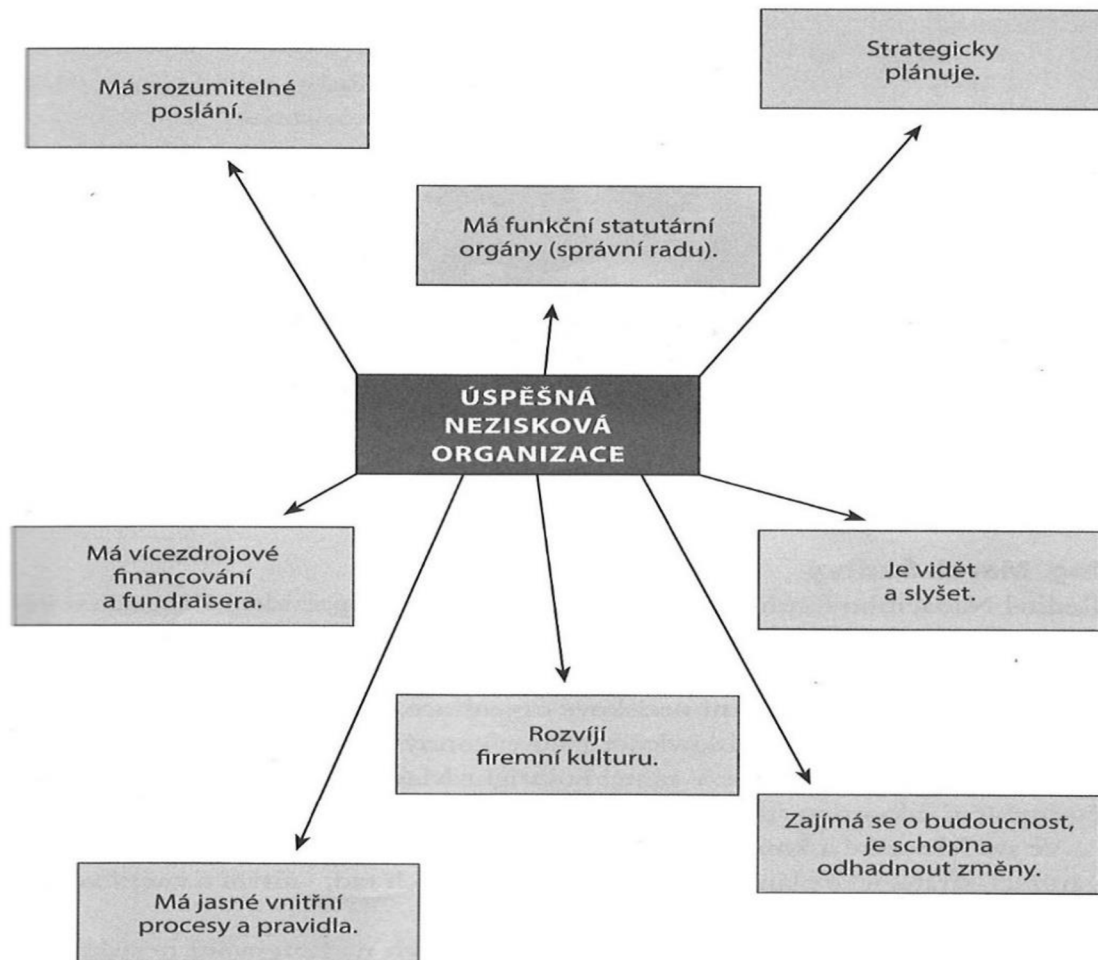
---

<sup>17</sup> MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. Olomouc: ANAG, 2013. Účetnictví, daně. ISBN 978-80-7263-675-4.

<sup>18</sup> REKTOŘÍK, J. a kol. *Organizace neziskového sektoru: Základy ekonomiky, teorie řízení*. Praha: EKOPRESS, 2007, 26 s. ISBN 987-80-86929-25



# Know-how úspěšné neziskovky



Obr. č. 1. - ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ. *Úspěšná nezisková organizace*. Praha: Grada, 2009. 150 s, s 7. Management (Grada). ISBN 978-80-247-2707-3.

## 2.1.1 KLASIFIKACE NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ

- **STÁTNÍ (VLÁDNÍ) NEZISKOVÉ ORGANIZACE**
- **NESTÁTNÍ (NEVLÁDNÍ) NEZISKOVÉ ORGANIZACE**

Státní (Vládní) neziskové organizace – jsou zřizovány institucemi veřejného sektoru. Zajišťují pro obyvatele veřejné služby, mající formu čistých nebo smíšených veřejných statků. V České republice zásadní roli mezi vládními neziskovými organizacemi hrají:

- **Organizační složky a) organizační složky státu**
  - b) **organizační složky územních samosprávných celků**
- **Příspěvkové organizace**

**Organizační složky státu** - organizační složka státu se zřizuje rozhodnutím příslušného ústředního orgánu státní správy, které má formu opatření. Součástí rozhodnutí je také zřizovací listina. Jsou však i případy, kdy je organizační složka zřízena dle zvláštního zákona. Zřizovatel dává organizační složce možnost disponovat s peněžními prostředky (prostředky ze státního rozpočtu). Není to však jediný zdroj hospodaření, je zde možnost mimorozpočtových zdrojů (prostředky z fondů, zisk z hospodářské činnosti, peněžité dary či prostředky ze zahraničí). Organizační složka státu je účetní jednotkou, sestavující si svůj vlastní rozpočet příjmů a výdajů dle platné rozpočtové skladby.

**Organizační složky územních samosprávných celků**-organizační složka územního samosprávného celku vzniká na základě rozhodnutí voleného orgánu (zastupitelstva obce nebo kraje), a to jeho usnesením a zároveň zřizovací listinou. Zřizovatel tak plní funkci výkonného orgánu. Na rozdíl od státní organizační složky tento typ neziskové organizace není účetní jednotkou, tudíž příjmy a výdaje jsou součástí rozpočtu zřizovatele.

## **Příspěvkové organizace**

- **státní příspěvkové organizace**
- **příspěvkové organizace územních samosprávných celků**

**Státní příspěvkové organizace**-hlavními zdroji hospodaření jsou zdroje od státu. Kromě prostředků ze státního rozpočtu, mohou příspěvkové organizace hospodařit i s prostředky z fondů, vlastní činnosti, z peněžitých darů, ze zahraničí apod. Jelikož jde o účetní jednotku, hospodaření vychází z rozpočtu dané organizace. Vedlejší činnost musí být oddělena od hlavní činnosti.

**Příspěvkové organizace územních samosprávných celků – hlavním** zdrojem hospodaření je majetek zřizovatele stanoveném zřizovací listinou.

**Nestátní Neziskové organizace** lze tedy označit, jako subjekty založené na nekomerčním principu, například za účelem dosahování společného, společenského dobra a slouží veřejnému prospěchu určité skupiny. Škála členění nestátních neziskových organizací je velmi rozmanitá.

**Lze je členit dle:** a) předmětu činnosti

b) globálního charakteru poslání

c) zakladatele či zřizovatele

- **Dle předmětu:**

Mezinárodní klasifikace neziskových organizací-ICNPO

System klasifikace netržních činností podle OSN-COPNI

Odvětвовá klasifikace ekonomických činností (nevýrobních) CZ -

NACE (dříve OKEČ)

- **Dle zakladatele, zřizovatele:**

Vládní instituce

Církev a náboženská společnost

Domácnosti

Podnikatelské subjekty

**Dle zakladatele a zřizovatele dělíme nestátní neziskové organizace:**

1) **Veřejnoprávní neziskové organizace** – založeny veřejným sektorem a financovány z veřejných rozpočtů. (obce, kraje, příspěvkové organizace, veřejné vysoké školy, česká televize)

2) **Soukromoprávní neziskové organizace** – založeny jiným subjektem nežli veřejným (domácnost, podnikatelský subjekt apod.)

**Dle financování nestátní neziskové organizace:**

- organizace, jejichž provoz je financován z ryze veřejných prostředků,
- organizace, které jsou jen z části financované z veřejných prostředků (vzniká zde nárok z právního hlediska a zčásti z vlastní (vedlejší, doplňkové) činnosti),
- organizace, které mají příspěvky z jiných zdrojů, než veřejných (sponzorství, dary, granty, sbírky,
- organizace financované z podstatné části poskytováním svých služeb,

## 2.1.2 ZÁKLADNÍ VLASTNOSTI NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE

Nestátní neziskové organizace můžeme chápat, jako určitý soubor institucí, vzniklých za pomoci veřejnosti a sloužící jejich zájmům, obcházejících státní strukturu.

**Nejpřesnějším vymezením z mnoha důvodů zůstává hojně používaná definice Salamona a Anheiera:<sup>19</sup>**

1) **Institucionalizované** - tzn. vyznačující se institucionalizací struktury. Můžou fungovat na základě formální nebo právní registrace (zakládací listiny, zřizovací listiny), je jasně definována organizační struktura, provozující činnosti apod.

2) **Soukromé** – tedy autonomní vůči státu a institucionálně oddělené od vlády. Tento rys není chápán jako oddělení neziskové organizace od státních financí, protože státní finance tvoří ve většině neziskových organizací podstatnou položku v jejich rozpočtu. Je zde možnost uzavírání smluvních vztahů s veřejnou správou což nikterak nezpochybnuje tuto charakteristiku, tedy že jsou soukromé. Důležité je ale rozlišovat takové organizace, kde zřizovatelem je kraj nebo obec. Jedná se o organizační složky a příspěvkové organizace, které je možné do této definice zahrnout.

3) **Neziskové** - tzn. nerozdělující zisk, kde organizace mohou dosahovat díky svým činnostem kladného hospodářského výsledku (zisku), ale tento zisk musí být opět použit na naplnění cílů neziskové organizace.

4) **Samosprávné a nezávislé** – disponující určitou vnitřní strukturou a vlastními postupy, kde kompetentní osoby z neziskové organizace mají roli řídicích a kontrolních mechanismů nezávislou na jiných kontrolních a řídicích orgánech, například v podobě státu nebo jiných institucí, stojící mimo neziskovou organizaci.

---

<sup>19</sup> Jedná se o definici, která se v České republice používá nejčastěji, čerpá z: Lester M. Salamon and Helmut k. Anheier, In Search of the non profit sector. I: The Question of definitions. Voluntas Vol. 3, No. 2, 1992.

5) **Dobrovolné** - tzn. využívající dobrovolníků na své činnosti. Dobrovolnost má v organizaci různou podobu (dobrovolné příspěvky, dobrovolné dary, dobrovolná práce apod).

K těmto vlastnostem je ještě možnost přiřadit princip míry veřejného prospěchu, který není společný pro všechny neziskové organizace. Některé neziskové organizace jsou zakládány za účelem naplnit cíle a potřeby, které nejsou pouze ve prospěch soukromých zájmů vlastních členů organizace, ale jsou zaměřeny především na zájmy veřejnost.

### 2.1.3 PRÁVNÍ FORMY NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE

Neziskovou organizací se rozumí každá organizace, která vznikla pomocí jiného cíle, než je podnikání.<sup>20</sup> Jako neziskové organizace můžeme brát v úvahu veškeré odbory, církve, rozpočtové nebo příspěvkové organizace, politické strany a hnutí nebo nadace apod.

Například příspěvkové a rozpočtové organizace jsou přímo provázány se státem svým řízením a financováním, u neziskových organizacích se toto vylučuje. Bokem zůstávají i politické strany, církve a odbory. „Při výběru právní formy je vhodné vycházet ze skutečné plánované činnosti organizace. Pokud chcete poskytovat veřejnosti služby, nebude pravděpodobně vhodnou právní formou občanské sdružení (spolek) ani nadace, případně nadační fond, ale obecně prospěšná společnost.“<sup>21</sup>

Nestátní (nevládní) organizace mohou být zřizovány soukromými subjekty a upravovány jinými právními předpisy, než je tomu u vládních neziskových organizací. I tento typ se podílí na zabezpečování veřejných statků, a to především smíšených nebo soukromých statků s pozitivní externalitou.

---

<sup>20</sup> PLAMÍNEK, J, *Řízení neziskových organizací* . 1. vyd. Praha: Nadace Lotos, 1996, 186 s.

<sup>21</sup> ŠEDIVÝ, M. A MENDLÍKOVÁ, O. *Úspěšná nezisková organizace*. 2. aktualizace a dopl. vyd. Praha:GRADA, 2011, 155 s. , s. 24 . Management (GRADA) , ISBN 970-80-247-4041-6

## **Za nejpodstatnější nestátní neziskové organizace lze podle aktuální právní úpravy považovat:**

### **▪ SPOLEK**

Nový občanský zákoník platný od 1. 1. 2014 obsahuje změny týkající se občanských sdružení. Občanská sdružení poskytující veřejně prospěšné služby bez úplaty budou převedeny na „spolek“. Pro sdružení tak vzniká povinnost do dvou let od nabytí účinnosti nového zákoníku, tzn. do 1. 1. 2016, změnit svůj název tak, aby obsahoval slova „spolek“, „zapsaný spolek, nebo zkratku „z. s. “. Pokud by však takto vzniklý název korespondoval s názvem již existujícím, je třeba pozměnit i název samotného sdružení, spolku. Občanská sdružení se od 1. 1. 2014 musí řídit § 212 - § 302 nového občanského zákoníku. (občanský zákoník. justice.cz, 2013). Důvodem založení spolku je naplňování společného zájmu jeho zakladatelů, tedy společný zájem osob, které se spolčují. Spolek může být veřejně prospěšný či vzájemně prospěšný. Členem spolku mohou být jak fyzické, tak právnické osoby. Můžeme ho vykonávat, jak na hlavní, tak i vedlejší pracovní činnost.

### **▪ FUNDACE**

Jsou dalším typem nevládních neziskových organizací, které jsou upraveny v novém občanském zákoníku. Fundace jsou majetkem vyčleněným k určitému účelu vytvořeným právnickými osobami. Činnost fundací je vázána na účel, k němuž byly zřízeny. Jsou ustanoveny zakladatelským právním jednáním nebo zákonem, v nichž musí být určeno majetkové zajištění a účel nadace. Vnitřní poměry musí být upraveny v jejím statutu. Mezi fundace patří nadace a nadační fondy, které jsou nyní upraveny v NOZ (dříve se řídily zákonem č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech).

### **▪ NADACE**

Je základním typem fundace. Je to organizace spravující finanční prostředky nebo majetek (tzv. nadační jmění), které do nich byly vloženy. Z výnosů tohoto majetku pak financují obecně prospěšné aktivity ostatních organizací či jednotlivců. Za obecně prospěšný cíl lze považovat zejména rozvoj duchovních hodnot, ochrana lidských práv nebo jiných humanitárních hodnot, ochrana životního prostředí, kulturních památek a

tradic, rozvoj vědy vzdělání, tělovýchovy a sportu. Součástí jejího názvu musí být označení “nadace“. Nadace se zakládá buď nadační listinou, která může mít podobu zakládací listiny sepsané jedním či více zakladateli, nebo pořízením pro případ smrti nebo závěti. Nadační listina musí mít vždy formu notářského zápisu. Má povinnou vkladovou povinnost, která musí činit nejméně 500 000 v souhrnu za všechny zakladatele.

#### ▪ **NADAČNÍ FOND**

Spadá do kategorie neziskových organizací označovaných jako fundace. Účel založení fondu je společenský nebo hospodářský. Oproti nadaci nemá nadační fond stanoveno zákonem vytváření nadační listiny a nadačního kapitálu. Založení nadačního fondu je obdobné jako u nadace, a to buď zakládací listinou, nebo pořízením pro případ smrti. Minimální výše vkladu jednotlivých zakladatelů není stanovena, složený vklad musí být alespoň ve výši 1Kč, může však být i nepeněžitý. Statutárním orgánem nadačního fondu je správní rada. Kontrolním orgánem nadačního fondu je dozorčí rada. Platí zde stejné pravidlo, minimálně dvoučlenný orgán.

#### ▪ **CÍRKVE A NÁBOŽENSKÉ SPOLEČNOSTI**

Typickým příkladem je činnost charit a diakonií, z důvodu víry a náboženství. Stát je založen na demokratických hodnotách, tudíž by se neměl vázat na výlučnou ideologii, neměl by preferovat žádné náboženské vyznání ani ateismus. Měl by ctít svobodu náboženského vyznání, nikdo by neměl být trestán za své přesvědčení. Toto vše určuje **Listina základních práv a svobod**. Další právní normou je zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností. Problematice církví a náboženských společností se věnuje Ministerstvo kultury.

#### ▪ **Ústav**

Jde o novou formu právnické osoby, která vznikla až s novým občanským zákoníkem v roce 2014, ustanovená za účelem provozování činnosti užitečné, společensky nebo hospodářsky s využitím své osobní a majetkové složky. Ústav je proto vhodnou formou pro poskytovatele sociálních a jiných různých druhů veřejně prospěšných služeb. Ústav není členskou organizací, jako spolek a funguje spíše na zaměstnaneckém principu.



Právní úprava ústavu se řídí ustanoveními pro nadace, ovšem s výjimkou ustanovení o nadační listině a nadačním kapitálu.

Politické strany a politická hnutí

- Zájmová sdružení právnických osob
- Registrované církve a náboženské společnosti
- Školské právnické osoby
- Veřejně výzkumné instituce
- Honební společenství
- Odborové organizace

**Nejdůležitějšími právními předpisy, v platném znění, upravujícími nevládní neziskové organizace v České republice jsou:**

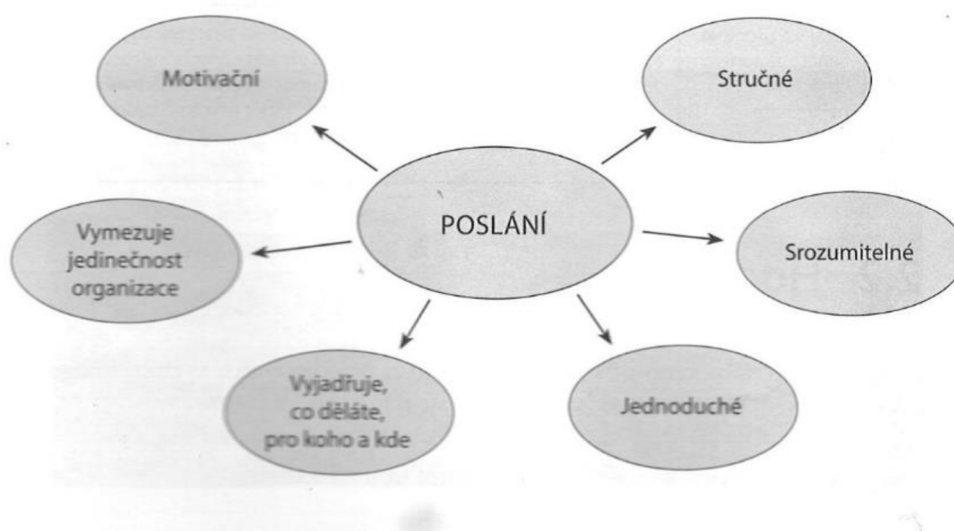
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník,
- Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností,
- Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích,
- Zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích,
- Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon,
- Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti,
- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích.

Většinu Nestátních neziskových organizací lze dle nového občanského zákoníku označit za korporaci (specifické jsou fundace, které se do korporací neřadí). Dle 210 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, lze za korporaci označit právnickou osobu tvořící společenství osob. Korporaci může tvořit i jedna osoba jakožto právnická osoba tvořená jediným členem.

Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech (zřízení, vznik, zrušení, zánik, likvidace, status, orgány, hospodaření). Zákon č. 248/1995Sb., o obecně prospěšných společnostech (zřízení, vznik, zrušení, zánik, likvidace, orgány, hospodaření)

## 2.2 POSLÁNÍ NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE

Každá Nestátní nezisková organizace by měla bojovat o svou existenci a poukazovat na svou důležitost, prospěšnost, smysl a důležité místo ve společnosti. <sup>22</sup> K tomu všemu jí pomáhá poslání. Poslání by mělo být motivační, srozumitelné, jednoduché, stručné, vyjadřující co, která nezisková dělá, pro koho a kde. Především by mělo být originální. Abychom mohli naplnit právní formu organizace musíme mít jasné poslání. S ním musí být zaměstnanci nestátní neziskové organizace vnitřně ztotožněny a veřejnost ho musí chápat, a především mu rozumět.



Obr.č.2 Znaký dobrého poslání

---

<sup>22</sup> REKTOŘÍK, J. *Organizace neziskového sektoru-základy ekonomiky, teorie a řízení*. Praha EKOPRESS s. r. o. 2010, 183 s. s. 34, ISBN 987-80-86929-54-5

## **JE ZAPOTŘEBÍ MÍT SILNÉ A VÝSTIŽNÉ POSLÁNÍ:**

Poslání předurčuje právní formu organizace.

Reaguje na společenskou potřebu, kterou organizace naplňuje.

Vycházejí z něj hodnoty, které organizace vyznává.

Poslání informuje veřejnost a podporovatele organizace a jejím přínosu.

Vymezuje prostor pro produkty organizace.

Umožňuje fundraising.

Motivuje zaměstnance, dobrovolníky i podporovatele nestátní NNO.

Určuje tvář a image organizace.

### **2.2.1 POSLÁNÍ SPOLKU RARACH**

Základním posláním spolku Rarach je rozvoj a podpora minoritní občanské společnosti s nějakým handicapem. Posláním spolku Rarach, jehož členem jsem je vyplnit volný čas osobám s mentálním postižením. Trávení volného času není jen důležitý prvek pro zdravého jedince, ale především pro lidi s tělesným, mentálním i duševním postižením. To, jak tito jedinci budou trávit svůj volný čas mohou ovlivnit rodiče, blízcí, spolky a jiné organizace Zatímco dospělý zdravý jedinec je schopný si svůj volný čas vyplnit sám, sám o sebe se postarat, klient s mentální retardací i v dospělosti potřebuje ve většině případů nutný dozor a dohled. A k tomuto jsou zapotřebí dobrovolníci, kteří našim klientům věnují svůj čas, přátelství i své schopnosti, a to bez nároku na mzdu. Ve spolku Rarach působí cca 40 dobrovolníků (členů). Jde o lidi různých profesí, se společným cílem pomáhat lidem s tělesným a mentálním postižením co nejkvalitněji a nejlépe trávit svůj volný čas. Všichni členové a dobrovolníci mají k sobě hezký přátelský vztah a snaží se navzájem si pomáhat. Řídí se tak logem, které mají na tričku díky, kterému je poznáme. Logo neboli moto spolku Rarach zní „*JSEM RARACH A NESTYDÍM SE ZA TO .*“

## 2.3 FUNDRAISING NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE

Dříve než přistoupíme k popisu fundraisingu, je důležité začlenit nestátní neziskové organizace do celkového hospodářství. K tomuto začlenění využijeme sektorové vymezení hospodářství.<sup>23</sup>

**Podle něj lze každé hospodářství členit na následující sektory:**

- Ziskový (tržní) sektor
- Neziskový (netržní) sektor

**Ziskový (tržní) sektor:** Jde o soubor subjektů, které jsou zakládány s primárním cílem dosáhnout zisk prostřednictvím statků prodávaných za tržní cenu. Tyto subjekty nazýváme podniky, nakládají svým majetkem (kapitálem), případně cizími zdroji.

**Neziskový (netržní) sektor:** nositel **fundraisingových aktivit**, je souborem subjektů, které jsou zakládány s cílem **dosáhnout přímého užitku, charakteru veřejné služby**. Nakládání s majetkem financovaným vlastními zdroji pocházejících od (soukromých či veřejných subjektů).

**Neziskový (netržní) sektor dělíme:**

- neziskový veřejný sektor,
- neziskový soukromý sektor,
- sektor domácností

---

<sup>23</sup> PESTOFF, V. A. :*Third Sector and Co-operative Services. From Determination to Privatization. In Journal of ConsumerPolic. 15 (1), p. 21-45. 2002. ISSN 1573-0700.*

**Neziskový veřejný sektor** založen s primárním cílem dosáhnout přímého užitku. Zakládány veřejnými subjekty (státní orgány, města, obce), které vkládají do zakládaných samostatných neziskových organizací prostředky bez očekávání dosaženého zisku.

**Neziskový soukromý sektor (třetí sektor)**<sup>24</sup> je souborem subjektů, které jsou zakládány s primárním cílem dosáhnout přímého užitku. **Zakladateli jsou soukromé subjekty**, které do nestátní neziskové organizace vkládají prostředky bez primárního očekávání dosaženého zisku, neboť jsou sami zainteresovány v přímém užitku.

Pokud chce Nestátní nezisková organizace naplnit své poslání, musí zajistit potřebné množství zdrojů. Základem jsou samozřejmě lidé ztotožnění s vyhlášeným posláním. Zároveň jsou potřeba finance, věci a další prostředky. O jejich zajišťování se stará fundraising. Obsahem fundraisingu je soubor činností zaměřených na zdrojové zajištění neziskové organizace založené za účelem konkrétního poslání. Fundraising zaujímá ve finančním řízení nestátních neziskových organizací klíčové místo, neboť má na starosti zajištění finančních prostředků pro provozní aktivity, investice a rozvoj nestátní neziskové organizace.

Oslovenými dárci bývají jednotlivci (mecenáši nebo sponzoři), firmy, nadace, státní úřady, orgány místní nebo krajské samosprávy, orgány EU. V rámci fundraisingu lze též pořádat benefiční akce, prodávat určité výrobky nebo služby, či organizovat klub přátel.

### **Možnosti získání finančních prostředků<sup>25</sup>**

**Samofinancování** – finanční prostředky získané vlastní činností (prodej výrobků, zboží, poskytování služeb, pronájem dlouhodobého majetku, členskými příspěvky).

---

<sup>24</sup> Podrobněji k členění :REKTOŘÍK, J. , KOZÁKOVÁ, S. : *Závěry k členění neziskového sektoru a k legislativě*. In *Neziskové organizace v ČR, SR a Rakousku*. 1. vydání . Brno , MU, 2000, s. 144-148. ISBN 80-210-2259-0

<sup>25</sup> BOUKAL, Petr. *Fundraising pro neziskové organizace*. Praha: Grada, 2013, s.151 Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4487-2.

**Veřejné zdroje** – financování prostřednictvím **přímé podpory** v podobě dotací z veřejných rozpočtů v ČR (státní rozpočet, krajské rozpočty, obecní rozpočty a státní fondy). A prostřednictvím **nepřímé podpory** (daňové úlevy a osvobození pro nestátní neziskové organizace).

**Individuální dárci** – získávání financí od individuálních dárců. Formou individuálního dárcovství může být dobrovolnictví.

**Podniky**--podpora ze strany podniků formou daru či sponzorství

**Nadace a nadační fondy** – zakládány za účelem finanční podpory projektů nestátní neziskové organizace odpovídající jejich poslání = dobře vypracovaný projekt, nebo žádost o grant. <sup>26</sup>

---

<sup>26</sup> KRECHOVSKÁ, Michaela, Pavlína HEJDUKOVÁ a Dita HOMMEROVÁ. *Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost*. Praha: Grada Publishing, 2018, 203s. , s. 63, 64 Expert (Grada) . ISBN 978-80-247-3075-2.

# PRAKTICKÁ ČÁST

## 3 CÍL VÝZKUMU

Cílem výzkumu je pomocí rozhovorů nahlédnout do fungování spolku Rarach, zabývající se volnočasovými aktivitami. Cílem praktické části bude potvrdit či vyvrátit výhodu vzdělání speciálního pedagoga při práci s dětmi s mentálním postižením. Zda toto zvýhodnění je zapotřebí k práci ve spolku Rarach, v rámci týdenního pobytu na rehabilitačním táboře. Dále pak zjistit při kterých konkrétních činnostech, vykonávaných speciálním pedagogem má toto vzdělání opodstatnění.

### 3.1 DÍLČÍ OTÁZKY VÝZUMNÉHO ŠETŘENÍ

Abychom mohli dojít k vyhodnocení cíle je zapotřebí si sestavit výzkumné otázky.

Výzkumných otázek bylo vybráno celkem pět. Jsou dosti podobné otázkám v rozhovoru, jen se liší podstatou věci. Ve výzkumných otázkách se ptáme většinou na výhodu vzdělání speciálního pedagoga při různých činnostech, zatímco otázky kladené v rozhovoru mají zjistit, zda je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga pro práci ve spolku.

**1) Jaké všechny činnosti vykonává člen spolku na víkendových a pobytových akcích?**

**2) Proč je výhodou být speciální pedagog.....**

.....při výkonu osobní hygieny a oblékání klienta?

..... při příjmu stravy klienta?

.....při vodění klientů s horší stabilitou, či zrakovým postižením?

.....při výkonu vytváření her pro děti s mentálním postižením?

..... při vzájemné komunikaci s klientem?

..... při prvních kontaktech s novým klientem?

**3) Při jakých činnostech pomáhá speciálnímu pedagogovi odborné vzdělání? ....**

**4) Vykonává všechny tyto činnosti lépe než člověk bez speciálního vzdělání?**

- porozumění a empatie s klientem?
- pomoci při sebeobsluze?
- pochopení diagnózy klienta?
- pochopení zdravotního stavu klienta?

**5) Které z těchto činností/odborného vzdělání mají/má vazbu na odbornost speciálního pedagoga a současně zlepšují kvalitu života klientů a tím umožňují jejich efektivnější zapojení do programu víkendových a pobytových akcí?**

### **3.2 METODA VÝZKUMU**

Kvalitativní rozhovor vyžaduje koncentraci, dovednost, citlivost, interpersonální porozumění a především disciplínu. Je potřeba rozhodnout o obsahu otázek, jejich formy, pořadí i délky rozhovoru. Toto vše je nutné objasnit před rozhovorem, nebo v průběhu v závislosti na typu rozhovoru. Důraz musíme klást na začátek a konec rozhovoru. Důležitou součástí je mít souhlas s provedením interview a vytvořit tak vhodné podmínky pro samotný rozhovor (prolomení případné psychické bariéry). Na konci rozhovoru je potřeba aby výzkumník poděkoval za rozhovor.<sup>27</sup>

Výhodou této metody výzkumu, je snadnější rozbor získaných informací, vzhledem k pevně daným otázkám nedochází u respondentů k útěku od tématu a je mnohem snazší vyhodnotit cíle výzkumu.

---

<sup>27</sup> HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2008, s. 166. ISBN 978-80-7367-485-4.



## **Strukturovaný rozhovor**

Strukturovaný rozhovor spočívá v tom, že výzkumník pokaždé předkládá dotazovanému respondentovi tytéž předem pečlivě připravené otázky ve shodném pořadí. Výhodou strukturovaného rozhovoru je časová nenáročnost v získání a zpracování dat, snazší komparovatelnost (porovnání, srovnání), minimalizace vlivu tazatele. Umožňuje tak respondentům svobodné vyjadřování svých myšlenek. Jde tak o jednu z technik sběru dat v sociálním výzkumu. Aby byly získané odpovědi reprezentativní, měli by respondenti být vybráni jako náhodný vzorek. Z důvodu zvolené metody je nutné zdůraznit, že cílem rozhovoru není a nesmí být korekce názorů respondentů. Nevýhodou strukturovaného rozhovoru je omezený prostor pro vyjádření vlastních názorů dotazovaného, nemožnost jít do hloubky. Samotná autorka pocítovala největší nevýhodu v tom, že se jí nepodařilo odhalit nic co již předem nepředpokládala.

### **3.3 PŘÍPRAVA PRO VÝZKUM**

Příprava je pro všechny metody výzkumů velmi důležitá, tudíž bychom jí určitě neměli podcenit a věnovat jí dostatek času. Jak už téma práce napovídá, autorka podnikla výzkum v sobě známém spolku Rarach. Pro realizaci rozhovoru využila valné hromady spolku, kde se mělo hlasovat o novém místopředsedovi konané v Krkonoších na Benecku 7.1.až 9.1.2022. K rozhovorům docházelo v přirozeném prostředí (v jídelně) osobně známém jak respondentům, tak i samotnému výzkumníkovi, což velmi pozitivně ovlivňuje kvalitu získaných dat. Výzkum se vedl na Benecku, kde členové spolku Rarach tráví léto s dětmi s mentálním a tělesným postižením. Rozhovory se odehrávaly v odlehlé části jídelny. Výzkumník si připravil psací potřeby a diktafon. Před sebou měl přeepsané otázky rozhovoru. Výzkumník z pozice zasvěceného to měl v podstatě dosti zjednodušené. Pocit důvěry a uvolnění mezi respondentem a výzkumníkem je navázán vzhledem dlouholetému přátelství a spolupráci opravdu brzy. Zprvu je zapotřebí, aby se výzkumník respondentovi představil a seznámil ho s důvodem a cílem jeho rozhovoru. Výzkumník již byl se všemi respondenty předem domluven.

Pravdou je, že ne každý byl ochoten dát rozhovor. Na konci rozhovoru by měl výzkumník respondentovi poděkovat za čas a poskytnutí informací, popřípadě mohou ještě zhodnotit.

Otázky je potřeba klást pomalu a srozumitelně. V případě, že respondent otázce nerozuměl znovu výzkumník zopakujeme. Výzkumník si v průběhu rozhovor řádně nahrál na diktafon a poté kompletně doslovně přepsal.

### 3.4 VÝZKUMNÝ VZOREK

Ke svému kvalitativnímu výzkumu (strukturovanému rozhovoru) si autorka bakalářské práce vybrala sedm členů spolku „Rarach“, se kterými je díky svému dlouholetému působení ve spolku v kamarádském vztahu. Jde o členy působící ve spolku „Rarach“ déle než pět let. Autorka bakalářské práce si úmyslně ke svému výzkumu vybrala tři členy se specializací speciální pedagog a čtyři členy jiných profesí. Výběr vzorku je poněkud genderově nevyvážen.

Tabulka 1: *Vlastní šetření-výzkumný vzorek*

Jméno	Ester	Tereza	Pafo	Eva	Hana	Ilona	Monika
Pohlaví	žena	žena	muž	žena	žena	žena	žena
Věk	33	34	28	52	62	60	44
Profese	Spec.peda	personalista	IT	Spec.pedago.	důcho	Spec.pe	Ošetřov.

**První respondentkou** je, říkejme jí třeba Ester. Ester je 33 let a ve spolku Rarach působí 7 let. Esy, jak jí všichni říkají je speciální pedagog na mateřské dovolené. Pochází z Moravy a je zároveň výkonnou ředitelkou pobočného spolku Rarášek (působící na Moravě). Ester je milá, společenská, spolehlivá členka, která není jen profesionál na svém místě, ale umí být zároveň dětem s tělesným i mentálním postižením maminkou, neboť sama je matkou tří ratolestí. Při rozhovoru působila klidně a na odpovědi reagovala obratem.

**Druhou respondentkou** je Tereza 34 let, personalista na mateřské dovolené, 10 let působící ve spolku Rarach. Jde o jednoho z nejstabilnějších členů spolku Rarach. I když Tereza není speciální pedagog tak díky své dlouholeté praxi v práci s dětmi s tělesným a mentálním postižením je brána za „profíka“. V rozhovoru porozuměla otázkám, na které pohotově odpověděla.

**Třetím respondentem** je Patrik 28 let přezdíván Pafo. IT specialista. Ve spolku Rarach působí 4 roky. Řadí se tak k novějším členům spolku Rarach. Pafo, je slovenské národnosti. Jeho odpovědi jsem psala Je spíše asistentem dětem upoutaným na invalidní vozík, neboť z pozice muže je vybaven větší silou. Pafo je vtipný mladý muž, kterého mají všechny děti s handicapem rádi. Dokáže vše proměnit ve srandu. Při rozhovoru působil nervózně a některým otázkám nerozuměl.

**Čtvrtým respondentem** je Eva 52let, speciální pedagog. Je jednou ze zakladatelek spolku Rarach. Díky svému vzdělání umocněném dlouholetou praxí je Eva rádcem všem novým členům spolku Rarach. Rozhovor proběhl v pořádku.

**Pátým respondentem** je Hana 62 let, jedná se o nejstarší členku spolku Rarach, ve kterém působí od jeho založení. Hana je již ve starobním důchodě, ale s dětmi jezdí téměř na všechny akce. V rozhovoru občas nerozuměla otázce, ale jinak zodpověděla na všechny dotazy. Kdybych Hanu měla označit jedním slovem bylo by to „srdcař“.

**Šestým respondentem** je Ilona 60 let, speciální pedagog. Ve spolku Rarach působí 10 let. Ilona je logopedkou ve speciální škole pro děti se sluchovým postižením ve Stodůlkách. Její přístup k dětem s mentálním postižením je odborný, ale i mateřský. Rozhovor probíhal ze všech respondentů nejlépe.

**Sedmým respondentem** je Monika 44 let, ošetřovatelka – pečovatelka. Je zároveň matkou jedné z klientek s lehkou mentální dysfunkcí. Místo toho, aby si odpočinula a udělala si svůj program v době umístění její dcery na tábor, obětavě se podílí na programu tábora. Monika neměla v životě na růžích ustláno, musela se potýkat s nelehkými životními situacemi, proto jí členství ve spolku Rarach zcela naplňuje. Zde může na své problémy zcela zapomenout, a to díky skvělému kolektivu členů a dobrovolníků spolku „Rarach“



Občanské sdružení Rarach původně založili pouze pedagogové ze Základní školy praktické Lužiny 7. 5. 2004 s tím, že šlo o dobrovolnou, zájmovou a dobročinnou organizaci sdružující pedagogy, rodiče a širokou veřejnost zaměřenou především na osoby se speciálními potřebami. Veškeré aktivity byly zaměřeny na volný čas žáků školy, kterou navštěvovali.

Jednalo se především o kroužky sportovní, vaření a informatiky, jež žáci navštěvovali po vyučování. Někdy byl i zrealizován výlet v rámci projektu, na který byl sehnán finanční grant. Po několika letech kvůli nezájmu dětí začalo sdružení postupně upadat a jeho činnost byla pozastavena.

K novému probuzení a znovuoobnovení činnosti občanského sdružení Rarach došlo 21. 5. 2012 pod novým vedením a s novými členy (převážně pedagogové Základní školy praktické a speciální Lužiny). Dále byly změněny stanovy, jež jsou schváleny ministerstvem vnitra pod č. j. VS/1-1/57324/04-R). Občanské sdružení Rarach se nyní zaměřuje na organizaci a pořádání mimoškolních aktivit během celého kalendářního roku. Usiluje o zabezpečení potřeb pro osoby se speciálními potřebami, ale i pro osoby zdravé, které vedou k dosažení nejplnější možné společenské integrace a individuálního rozvoje, včetně rozvoje kulturního a duchovního. Snaží se o navazování spolupráce s jinými organizacemi s cílem výměny zkušeností a zlepšení péče o osoby se speciálními potřebami.

Spolek Rarach je zapsán v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze pod spisovnou značkou L14674.

### **3.5.2 CÍLE SPOLKU**

#### **Spolek Rarach:**

- a) organizuje a pořádá mimoškolní aktivity během celého kalendářního roku,
- b) zabezpečuje zvláštní potřeby osob se speciálními potřebami, které vedou k dosažení nejplnější možné společenské integrace a individuálního rozvoje,
- c) hledá a navazuje spolupráci s jinými organizacemi v ČR s cílem výměny zkušeností.

### **3.5.3 POVINNOSTI ČLENA SPOLKU**

Členem spolku mohou být fyzické osoby starší 18 let, které souhlasí se stanovami a cíli spolku.

- přijetí za člena spolku rozhoduje na základě písemné přihlášky Rada spolku
- k vzniku nebo ukončení členství jsou písemně informováni.

Seznam členů je zpřístupněn na webových stránkách spolku.

Členství vzniká dnem přijetí za člena a zaplacením členského příspěvku.

### **3.5.4 MÁ ROLE VE SPOLKU RARACH**

Já osobně ve spolku působím od roku 2014 a to nejprve z pozice zdravotní sestry později pak, jako osobní asistent a vedoucí oddílu. Práce s dětmi s tělesným a mentálním postižením mě zcela naplňuje a činí mě lepším člověkem. Už od mala se stýkám s lidmi s různými typy handicapu, neboť jsem vyrůstala společně s mou mladší sestrou, které bylo diagnostikováno mentální postižení (oligofrenie). Díky tomuto naši rodiče spadali do svazu invalidů pro Prahu 8, což obnášelo společné dovolené s dětmi s tělesným a mentálním handicapem. Nyní se aktivně podílím, na organizaci podobných táborů s tím rozdílem, že tyto tábory probíhají bez rodičů. Ti mají jedinečnou příležitost si odpočinout, a věnovat se taky trochu sobě., což mnohý dostatečně ocení.

K tomu, aby se člověk mohl stát členem spolku Rarach, je zapotřebí zaplatit dvakrát ročně členský poplatek. Zúčastnit se minimálně dvou akcí za rok, kde se aktivně zapojí do chodu dění. Podílet se na přípravě programů všech turnusů táborů a víkendových akcí. Dále toto členství obnáší účast na valných hromadách, kde se hlasuje o dalších členech a dobrovolnících, je nám zde představena strategie sepsání žádosti na dotace či grant. Je zapotřebí se celoročně shánět a oslovovat nové sponzory, a zároveň udržovat kontakt s těmi dosavadními zdroji sponzoringu. Snažíme se jim celoročně dodávat fotky s našimi akcemi, a k Novému roku spolek Rarach rozdává své kalendáře (nafocené na táborech či víkendových akcích).

### **3.6 POPIS LETNÍHO REHABILITAČNÍHO TÁBORA PRO DĚTI S MENTÁLNÍM A TĚLESNÝM POSTIŽENÍM**

Již osmým rokem působí autorka bakalářské práce, jako člen dříve občanského sdružení, nyní spolku „Rarach“. Zprvu zde působila, jako zdravotní sestra jednotlivých turnusů letního dětského tábora pro děti s mentálním a tělesným postižením, ale i pro jejich zdravé sourozence. Postupem času zastávala funkci asistenta pedagoga a vedoucí oddílu.

Jelikož, jí práce s dětmi s tělesným a mentálním postižením zcela naplňuje a činí lepším člověkem, byla myšlenka studia na speciálního pedagoga jasná volba. V průběhu deseti let se ve spolku „Rarach“ vystříдалo desítky členů. Šlo o lidi různých profesí a povah. Každý byl něčím jedinečný, výjimečný. Každopádně vždy šlo o lidi s velkým srdcem na správném místě. Tito lidé jsou ochotni obětovat svůj volný čas pro to, aby mohli pomáhat lidem s různými druhy handicapu kvalitně trávit jejich volný čas na letních táborech či víkendových akcích.

Co takový tábor pro lidi s mentálním a tělesným postižením obnáší?

Nejde jen o odlehčení rodině v péči o klienty s mentálním postižením, ale především o zkvalitnění života lidí s tělesným či mentálním znevýhodněním v jejich volném čase.

Jde o 24hodinovou péči, kdy se musí každý člen (dobrovolník) postarat o blaho všech klientů. Tato péče sebou nese kompletní celodenní péči, která spočívá především v celkovém postarání se o klienta s mentálním postižením. Jde o pomoc při osobní hygieně, stravování, oblékání, sebeobsluze, pomoc při výkonu her, či plnění úkolů na táboře, zvládání všech stresových situací. Členové spolku se na přípravě všech tří turnusů podílí po celý školní rok. Každý turnus je tematicky laděný tak, aby zaujal všechny klienty věkové kategorie od 6–28 let.

Většina témat je pohádkově laděna (viz. příloha č.1,2) Členové týmu spolku Rarach už během roku vymýšlí, nejen program, ale i jeho realizaci, plnění úkolů a v neposlední řadě šijí, shání kostýmy a veškeré pomůcky k danému tématu.

### 3.6.1 DENNÍ PROGRAM TÁBORA

Začínáme budíčkem cca 8. hodiny ranní. Každý vedoucí má k ruce jednoho instruktora a jednoho až dva asistenty (dle počtu dětí odkázaných na invalidní vozík). V družstvu máme cca 9-11 klientů s mentálním postižením, tudíž je po ránu zapotřebí vykonat u mnohých klientů osobní hygienu, popř. na ni dohlédnout. Klienti mající přes noc plenkové kalhotky, je potřeba kompletně vysprchovat. Poté probíhá snídaneň, při které je potřeba asistence nejen při krmení, ale i příprava snídaně mazání pečiva dle toho co si klient žádá. Kolem desáté je nástup oddílů a odchod na hry a plnění úkolů v rámci celotáborové hry většinou pohádkově laděny. Po obědě mají děti s mentálním a tělesným postižením polední klid při, kterém je zapotřebí dohledu dospělé osoby. Někteří děti využijí polední klid k odpočinku na lůžku, ostatní děti si malují nebo si společně hrají. Mezitím ostatní dospěláci připravují program na odpoledne. O program se stará programový vedoucí tzv. “programák”.<sup>28</sup> Po večeři mají děti buď diskotéku (mezi klienty s mentálním a tělesným postižením velice oblíbená), nebo letní kino (což obnáší plátno venku a židličky). Asi tak třikrát za týden mají klienti možnost si nakoupit v bufetu, který tak doplňují vedoucí. Pak nastává opět osobní hygiena a ukládání na lůžka. Díky tomu, že máme oddíl “outdoor”,<sup>29</sup> který se skládá ze zdravých klientů (sourozenci dětí s mentálním postižením, či děti s lehkou mozkovou dysfunkcí), dochází k maximální sociální integraci a inkluzi. Všichni respondenti i členi spolku Rarach se shodli na tom, že jsou rádi, že mohou být součástí tohoto spolku (sdružení) a projektu na volnočasové aktivity pro lidi s tělesným a mentálním postižením. Jsou připraveni dát do toho vše co je v jejich silách a moci, odměnou za to jim je dětský úsměv na tvářích všech dětí s jakýmkoli handicapem.

---

<sup>28</sup> Programový vedoucí, neboli programák je člověk zajišťující program po celou dobu pobytu. Stará se o zajištění programu především dopoledního, odpoledního a večerního. Musí mít variantu suchou Odehrávající se venku, tak i mokrou v případě špatného počasí (odehrávající se v budově.)

<sup>29</sup> Outdoor-oddíl skládající se ze zdravých klientů (sourozenci dětí s mentálním postižením) plus děti s lehkým mentálním postižením.



### 3.7 ETIKA VÝZKUMU

Etika výzkumu je určitě na místě, nejde tak jen o legislativní část předcházející samotný výzkum. Kromě, toho, že je zapotřebí dodržet GDPR, je určitě potřeba zajistit obou stranám komfortní zónu. Je důležité zvolit místo rozhovoru, kde se budou respondenti cítit dobře a uvolněně.

Nastolení důvěry, vzhledem dlouholeté známosti je z tohoto důvodu snazší. Je potřeba vytvoření přátelské a poklidné atmosféry. Z důvodu anonymity respondentů autorka použila nepravá jména. Věk, působnost ve spolku a profese jsou uvedeny pravdivě. S respondenty se autorka práce zná dobře a tak se obě strany dohodly, že ohledně ochrany osobních údajů a mlčenlivosti vzhledem k blízkému vztahu výzkumníka a respondentů není potřeba informovaný souhlas. Žádný nezletilý se rozhovoru nezúčastnil, v této oblasti tak nenastal žádný problém. Respondenti tak byli upozorněni na to, že kdykoli mají právo odstoupit z rozhovoru. Zatímco spolek Rarach má souhlas všech zákonných zástupců dětí s postižením s pořizováním a zveřejňováním fotografií zachycující účastníka akce při činnostech zajišťovaných spolkem Rarach za účelem propagace spolku a zdokumentování veškerých aktivit které spolek pořádá (viz. Příloha 3). Autorka tímto prohlašuje, že rozhovory proběhly v souladu s danými pravidly etického výzkumu.

## 4 KÓDOVÁNÍ ROZHOVORU

Pro vytvoření Kategoriálních systémů si autorka zvolila systém barevného značení. Z výpovědí respondentů si tak vyčlenila několik kategorií, opakujících se během realizace rozhovorů, kterým přiřadila nějakou barvu.

- K1 – Denní návyky=žlutá barva
- K2 – Porozumění=zelená barva
- K3 – Láska=červená barva
- K4 – Znalost a zkušenost=šedá barva
- K5 – Přesný odhad=modrá barva
- K6 – Je výhodou=fialová barva
- K7 – Není výhodou=tyrkysově modrá barva

Hendl popisuje kódování v kvalitativním rozhovoru následovně: „Kódování znamená stále srovnávání fenoménů, případů, pojmů atd. a formulaci otázek ohledně textu (proces nepřetržitého srovnání). Přitom se k částem empirického materiálu přiřazují označení neboli kódy, které jsou nejdříve pojmově velmi blízké textu a později se stávají stále abstraktnější.“<sup>30</sup>

### 4.1 ROZHOVOR Č. 1

**Jméno:** Ester

**Věk:** 33

**Profese:** Speciální pedagog, nyní na RD (rodičovská dovolená)

**Jak dlouho působíte ve spolku Rarach:** 7 let

---

<sup>30</sup> HENDL, Jan. *Úvod do kvalitativního výzkumu*. Praha: Karolinum, 1999 . s. 195 ISBN 80-246-0030-7.

**Jaké všechny činnosti musí člen spolku “Rarach“ vykonávat na letním táboře pro děti s mentálním a tělesným postižením?**

„V první řadě jde o **obsahu dětí**, která spočívá v pomoci při **osobní hygieně**, **krmení klientů**, pomoc při realizaci her, pomoc při asistenci lidem s tělesným postižením odkázaným na invalidní vozík, atd... V druhé řadě jde o vzájemné **empatie s klientem**, takovéto **pomazlení, pohlazení**. Respondentka zde zdůrazňuje, že bychom pro klienty **měli být takovými maminkami**.

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při výkonu osobní hygieny a oblékání klienta?**

„**Určitě ne** je zde **zapotřebí důvěra**, **osobní přístup** a empatie dobrovolníka ke klientovi. Popřípadě **rádně nastudovat průzkumníček**.<sup>31</sup>

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při výkonu krmení klienta?**

„**Ne nemyslím**, že to je zapotřebí“

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při výkonu vytváření her pro děti s MP?**

„**Určitě je to výhodou** být speciální pedagog nebo člověk, který k tomu **přičichl**. Díky svým **zkušenostem** může hru ušít dítěti na míru. Zná **jejich limity**, hranice, možnosti, na co mají a **na co ne, co pochopí či nepochopí**.“

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k pochopení zdravotního stavu klienta?** „**To stoprocentně**. Speciální pedagog díky své **specializaci lépe chápe** zdravotní stav klienta, neboť ví jak, které diagnózy či **syndromy reagují**, co jejich **diagnóza znamená** a jak s ní pracovat. “

---

<sup>31</sup> Průzkumníček je návod na dítě , je zde popis od rodičů jak s dítětem s mentálním postižením zacházet , komunikovat , co má klient rád (jídlo, hudba, činnost) a co rád nemá , co mu vadí popř. jeho oblíbenou hračku.

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při vzájemné komunikaci s klientem?**

*„Je to obrovská výhoda, neboť vzhledem k porozumění všech těch diagnóz víme, jak s klientem mluvit a jednat“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k porozumění a empatiím s klientem?**

*„Výhodou to je, neboť speciální pedagog ví, jak si získat vzájemné sympatie s klienty s tělesným či mentálním postižením. Ale neznamena to, že by člověk bez specializace klientům nerozuměl či nebyl dostatečně empatický. Budují si vztah na dlouhodobé známosti. Z hlediska příchodu nového klienta, kterého neznáme, nevíme, jak reaguje, co má rád a naopak, je určitě vzdělání speciálního pedagoga výhodou.“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k pochopení diagnózy klienta?**

*„Určitě my, jako speciální pedagogové vycházíme ze studií odborné literatury v rámci studia speciální pedagogiky. Víme, co obnáší, jakákoli diagnóza, jak s ní pracovat, známe zkratky označení diagnóz či zkratky stupně postižení.“*

**Jaké výhody přináší to, že v týmu spolku Rarach je speciální pedagog.**

*„Myslím si, že je dobře mít ve spolku speciální pedagogy. Díky svému vzdělání umí pracovat s klienty s mentálním a tělesným postižením, lépe jim rozumí, dokáží se snadněji vcítit do role klientů, snaží se vymýšlet hry na míru, individuálním potřebám klientů a zároveň je společně s nimi realizovat. Dále pak jsou skvělými rádci pro ostatní členy (dobrovolníky) spolku Rarach.“*

**Děkuji za rozhovor**

## Shrnutí

S Ester se mi vedl rozhovor skvěle, trval 14 minut, je to člověk na správném místě, odpovídala ihned, uměla vše správně pojmenovat a všem otázkám rozuměla. Při otázkách č.4,5,6,7,8,9 se více zamýšlela a odpověděla obsáhleji. Můj subjektivní pocit je, že Ester, jako speciální pedagog určitě této profesi fandí a nachází v ní to správné uplatnění ve spolku Rarach. Už dle barviček vidíme tak převahu fialové barvy, co interpretuje výhodu vzdělání speciálního pedagoga pro mentálně znevýhodněné.

## 4.2 ROZHOVOR Č. 2

**Jméno:** Tereza

**Věk:** 34let

**Profese:** Personalistka na RD

**Jak dlouho působíte ve spolku Rarach:** 10-11 let nevím

**Jaké všechny činnosti musí člen spolku “Rarach“ vykonávat na letním táboře pro děti s mentálním a tělesným postižením?**

*„Komunikace, pomoc při krmení, oblékání, osobní hygieně, vodění klientů, pomoc při zvládnutí každodenních úkonů spojených s realizací letního tábora pro děti s mentálním postižením.“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při výkonu osobní hygieny a oblékání klienta?**

*„Ne myslím že to není zapotřebí.“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při výkonu krmení klienta?**

*„Určitě ne „*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při výkonu vytváření her pro děti s MP?**

*„Zapotřebí to určitě není. Výhodou to však může být vzhledem k pestré škále*

*diagnóz. Každé z dětí vyžaduje vzhledem ke svému handicapu individuální péči.*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k pochopení zdravotního stavu klienta?**

*„Určitě o tom žádná.“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při vzájemné komunikaci s klientem?**

*„Zapotřebí to není, ale výhodou to může být, neboť jejich specializace jim díky porozumění diagnóz umožňuje schopnost lepší komunikace.“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k porozumění a empatiím s klientem?**

*„Vzájemné empatie si může získat, jak člověk bez specializace, tak člověk se specializací speciálního pedagoga. Především jde o kouzlo osobnosti.“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k pochopení diagnózy klienta?**

*„Spíše ano.“*

**Jaké výhody přináší to, že v týmu spolku Rarach je speciální pedagog?**

*„Všechny výhody, především zkušenosti.“*

**Děkuji za rozhovor**

## Shrnutí

S Terezou se mi rozhovor trval 11 minut, dobře reagovala pohotově, všemu rozuměla. I přesto že není speciální pedagog na jejích odpovědích bylo znát, že vzdělání speciálního pedagoga považuje za výhodu k práci s dětmi s handicapem. V půlce našeho rozhovoru jsme byli vyrušeni jejím 5letým synem . Terku to však nevyvedlo z míry a v rozhovoru jsme tak mohli pokračovat dále. Odpověděla, že při prvním setkání s novým klientem je výhodou vzdělání speciálního pedagoga. Vzpomněla na začátky svého působení ve spolku a na cenné rady kolegů s výše jmenovanou specializací.

## 4.3 ROZHOVOR Č.3

**Jméno:** Ing. Patrik

**Věk:** 28 let

**Profese:** IT specialista

**Jak dlouho působíte ve spolku Rarach:** 4 roky

**Jaké všechny činnosti musí člen spolku “Rarach“ vykonávat na letním táboře pro děti s mentálním a tělesným postižením?**

*„Péče o vozičkáře, **osobní hygiena**, transport lidí s tělesným postižením, realizace her, komunikace se všemi klienty, dílničky v případě špatného počasí, pomoc při **stravování**, pomoc při **oblékání, svlékání a obouvání**.“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při výkonu osobní hygieny a oblékání klienta?**

*„**Ne nemyslím**, ale třeba při vysazování klientky upoutané na invalidní vozík na toaletu poprosím nějakou členku (ženu) o **utření po vykonání potřeby** z důvodu diskrétní zóny.“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při výkonu krmení klienta?**

*„Ne.“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při výkonu vytváření her pro děti s MP?**

*„Myslím, že zapotřebí to je, neboť speciální pedagog vytváří hry dle osobních schopností každého klienta s tělesným či mentálním postižením.“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k pochopení zdravotního stavu klienta?**

*„Asi ano, ale k posouzení zdravotního stavu zde máme zdravotníka.“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při vzájemné komunikaci s klientem?**

*„Ne nemyslím. Jde o dlouhodobé zkušenosti a empatie.“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k porozumění a empatiím s klientem?**

*„Ne myslím že není zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga. Je to o vzájemné důvěře s klientem“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k pochopení diagnózy klienta?**

*„Myslím že ano, tito odborníci určitě všem těm etopedickým diagnózám rozumí lépe než člen bez odborného vzdělání.“*

**Jaké výhody přináší to, že v týmu spolku Rarach je speciální pedagog?**

*„Já to kvituji, jsem rád, že v případě nějaké neřešitelné situace, mám možnost obrátit se na odborníka. Především to ocením v případě nástupu nového klienta s mentálním postižením na tábor.“*



**Děkuji za rozhovor.**

### **Shrnutí**

Pafo je inženýr pocházející ze Slovenska. Rozhovor jsem se snažila rovnou překládat. Byl to nejdelší rozhovor ze všech respondentů trval 25 minut. Rozhovor s Pafem byl trochu komplikovaný. Ne pokaždé rozuměl otázce. Musela jsem mu vysvětlovat co tím bylo míněno. Hodně ve svých odpovědích zmiňoval, vše se odvíjí od toho, jak dalece se s klientem známe. Pafo se častokrát odmlčoval a působil trochu nervózně. Jako nespeciální pedagog nedával této profesi důležitost.

## **4.4 ROZHOVOR Č. 4**

**Jméno:** Eva

**Věk:** 52

**Profese:** Speciální pedagog.

**Jak dlouho působíte ve spolku Rarach:** 12 let

**Jaké všechny činnosti musí člen spolku “Rarach“ vykonávat na letním táboře pro děti s mentálním a tělesným postižením?**

*„**Celkové postarání** se o děti s handicapem, a to od **osobní hygieny**, po realizaci her, výchovné činnosti, pomoc **při sebeobsluze** až po zajištění **všech potřeb** klienta. “*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při výkonu osobní hygieny a oblékání klienta?**

*„**Myslím, že to není** podstatou k vykonání činnosti. “*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při výkonu krmení klienta?**

*„Ne, jen si myslím, že v této činnosti jsou lepší ženy, přeci jen jim to je tak nějak dáno do vínku.“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při výkonu vytváření her pro děti s MP?**

*„Jasně, mohou vymyslet hru klientovi na míru.“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k pochopení zdravotního stavu klienta?**

*„Ano určitě k tomu máme blíže než ostatní mimo branži.“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při vzájemné komunikaci s klientem?**

*„Ne je to o vzájemných empatiích.“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k porozumění a empatiím s klientem?**

*„Ne stačí dlouholetá praxe práce s dětmi s mentálním či tělesným postižením. I když tě ve škole naučí různé figle, jak ke klientovi s tou danou diagnózou přistupovat, tak v praxi to může být jinak. Neboť, každý je individualita a na každého pasuje něco jiného. Ve finále tě stejně naučí nejvíce praxe.“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k pochopení diagnózy klienta?**

*„Ano je. Z tohoto důvodu se snaží hlavní vedoucí rozdělit týmy tak, aby v každém oddílu byl alespoň jeden speciální pedagog.“*

**Jaké výhody přináší to, že v týmu spolku Rarach je speciální pedagog?**

„*Zkušenosti nabitě dlouholetou praxí v kombinaci s odborností získanou studiem dané specializace.*“

**Děkuji za rozhovor.**

**Shrnutí**

Jedním s dalších speciálních pedagogů je Evička, délka rozhovoru 16 min., která je pro nás matkou pluku. Můžeme se na ni spolehnout, je naše velká opora. Hodně klientů zná i z pozice učitele, tak nám alespoň může radit, jak s kým komunikovat a pracovat. Rozhovor probíhal dle očekávání, ale osobně mě překvapilo, že ač má sama vzdělání speciálního pedagoga tak je přesvědčena, že to není to nejpodstatnější pro práci s dětmi s mentálním postižením. Výhodu ve vzdělání nevidí.

## **4.5 ROZHOVOR Č. 5**

**Jméno:** Hana

**Věk:** 62let

**Profese:** Důchodce, předtím recepční v Domově mládeže

**Jak dlouho působíte ve spolku Rarach:** 13 let

**Jaké všechny činnosti musí člen spolku “Rarach“ vykonávat na letním táboře pro děti s mentálním a tělesným postižením?**

„*Být s dítětem 24 hodin v kontaktu (pomoc při osobní hygieně, stravování, při plnění úkolů v rámci her), asistence vozíčkářům, prostě snažit se, aby dítě bylo šťastné.*“

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při výkonu osobní hygieny a oblékání klienta?**

*„Asi to není na škodu, ale pokud to děláš s láskou můžeš být mnohdy lepší než člen se speciálním vzděláním.“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při výkonu krmení klienta?**

*„Ne určitě ne,“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při výkonu vytváření her pro děti s MP?**

*„Zapotřebí to není, ale výhodou ano. Dokáže lépe odhadnout schopnosti na co to dítě má či nemá.“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k pochopení zdravotního stavu klienta?**

*„Je to výhodou, lépe se orientuji v diagnózách a zkratkách. Rozumí odborným názvům.“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při vzájemné komunikaci s klientem?**

*„Ne, musíš to dělat srdcem.“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k porozumění a empatiím s klientem?**

*„Když je srdce jsou i empatie.“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k pochopení diagnózy klienta?**

*„Je to velkou výhodou, učí se to tak tomu i lépe rozumí.“*

**Jaké výhody přináší to, že v týmu spolku Rarach je speciální pedagog?**

*„Obrovské, je to hodně důležité pro běh toho spolku. I to, že spolku šéfuje člověk se vzděláním speciální pedagog.“*

**Děkuji za rozhovor.**

**Shrnutí**

Hanka je srdcař. Rozhovor byl samý smích, za každou otázkou přišel smích. Pro Hanu není důležité vzdělání, ale to, aby se to dělalo od srdce. Sama má svých starostí nad hlavu, a přesto těmto dětem dává maximum (délka rozhovoru 15 minut)

## **4.6 ROZHOVOR Č. 6**

**Jméno:** Ilona

**Věk:** 60let

**Profese:** Speciální pedagog, Logoped

**Jak dlouho působíte ve spolku Rarach:** 10 let

**Jaké všechny činnosti musí člen spolku “Rarach“ vykonávat na letním táboře pro děti s mentálním a tělesným postižením?**

*„Veškerá péče o klienta od osobní hygieny, realizaci her, pomoc při krmení po pedagogicko-výchovnou a sportovní činnost.“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při výkonu osobní hygieny a oblékání klienta?**

*„Určitě ne, ale je zapotřebí mít dobrý vztah k práci o lidi s mentálním postižením.“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při výkonu krmení klienta?**

„Myslím, že ne.“

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při výkonu vytváření her pro děti s MP?**

„Zapotřebí to není, ale je to výhodou k celkovému stanovení hranic a limitů.“

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k pochopení zdravotního stavu klienta?**

„Výhody v tom že speciální pedagog zná odborné termíny.“

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při vzájemné komunikaci s klientem?**

„Je to o tom citu a empatiích.“

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k porozumění a empatiím s klientem?**

„Ne mnohdy je sympatičtější člověk bez vzdělání než kdejaký speciální pedagog.“

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k pochopení diagnózy klienta?**

„Je to výhoda.“

**Jaké výhody přináší to, že v týmu spolku Rarach je speciální pedagog?**

„Zkušenosti, zároveň respondentka poukazuje na to, že je obrovskou výhodou, že ve spolku „Rarach nepracují pouze speciální pedagogové, ale lidé jiných profesí, či vzdělání, kteří tam vnášejí zas trochu jiný pohled na způsob péče o lidi s tělesným a mentálním postižením.“

**Děkuji za rozhovor.**

## Shrnutí

Rozhovor s Ilonou, jakožto s profesionálkou každým coulem proběhl na jedničku. Je jednou ze zakladatelek spolku Rarach. Na tábory Ilona nejezdí, zúčastňuje se pouze víkendovek. Jakožto pedagog dodržuje prázdniny k zasloužilému odpočinku a prevenci syndromu vyhoření. Ilonu jsem vnímala jako balzám na duši odpovídala pomalu a s rozvahou. Líbí se mi její používání spisovné češtiny (délka rozhovoru 11 minut)

## 4.7 ROZHOVOR Č. 7

**Jméno:** Moniky

**Věk:** 44 let

**Profese:** Ošetřovatel-pečovatel

**Jak dlouho působíte ve spolku Rarach:** 6 let

**Jaké všechny činnosti musí člen spolku “Rarach“ vykonávat na letním táboře pro děti s mentálním a tělesným postižením?**

*„Já osobně dělám vše od A do Z u vozičkářů (klienti odkázaný na invalidní vozík). Respondentce jsem napověděla, aby mi vyjmenovala jednotlivé činnosti. Pak začala jmenovat.: **hygiena, krmení**, vodění, vožení, **oblékání, přebalování**, plnění her a úkolů, úklid pokoje pro klienty odkázané na invalidní vozík. “*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při výkonu osobní hygieny a oblékání klienta?**

*„**Ne to určitě ne.** Já díky svým proporcím jsem nápomocna klientům upoutaných na invalidní vozík při vysazování na toaletu. Mám kolikrát větší sílu než kdejaký chlap. Respondentka se usmívá“.*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při výkonu krmení klienta?**

*„Myslím, že to je výhodou, speciální pedagog s nimi umí lépe jednat a ví, jak je přesvědčit, aby jedli. My si mnohdy nevíme rady, jak na to. S některými klienty je to někdy opravdu složité. Každé dítě je osobnost a má své potřeby.“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při výkonu vytváření her pro děti s MP?**

*„Výhodou to je. Ve spolku je na program určený programový vedoucí, ale při přípravě můžeme my vedoucí do toho trochu zasahovat. A speciální pedagog je lepší v tom lépe ty klienty odhadnout, zejména v tom, na co mají a na co ne.“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k pochopení zdravotního stavu klienta?**

*„To určitě ano, i když pro nás nespeciální pedagogy sestavil náš hlavní vedoucí takový sešit se zkratkami diagnóz a vysvětlením co která diagnóza obnáší.“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při vzájemné komunikaci s klientem?**

*„Spíše ne. Spíše záleží na tom, jak dalece se s klientem známe a jak jsme empatičtí.“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k porozumění a empatiím s klientem**

*„Ne“*

**Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k pochopení diagnózy klienta?**

*„Asi ano výhodou to je. Díky vzdělání lépe diagnózy znají a umí s nimi pracovat. Lépe se vyzná v odborných termínech.“*



**Jaké výhody přináší to, že v týmu spolku Rarach je speciální pedagog?**

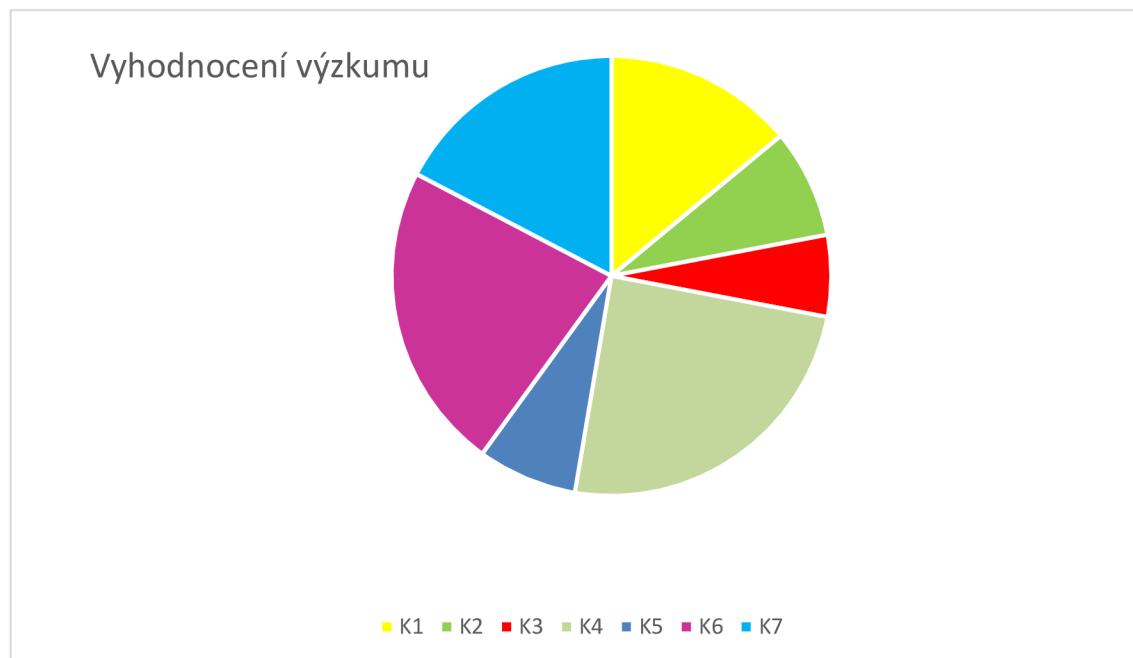
*„Je strašně fajn, že jich ve spolku pracuje tolik, alespoň je, na koho se obrátit.“*

**Děkuji za rozhovor**

### **Shrnutí**

Monika je velká pomoc pro spolek Rarach má sílu a velkého ducha. Sama je maminkou dcery se speciálními vzdělávacími potřebami, která je v oddílu outdoor. Monika má na táborech většinou na starost vozičkáře. Tuto práci odvádí skvěle. Monika byla trochu nervózní, nerada mluví má trému. Překvapilo mě, že ač je z oboru zdravotnictví nezastává názor výhody speciálního pedagoga ve spolku (délka rozhovoru 14minut)

## **5 GRAFICKÉ ZNÁZORNĚNÍ KÓDOVÁNÍ**



V grafu se nelze nevšimnout, že z převážné části převládá fialová a šedá barva což koresponduje „ano je výhoda vzdělání speciálního pedagoga a šedá barva určuje znalosti.

Respondenti se vcelku shodli na tom, že není zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga v žádné z činností vykonávající na táboře pro děti s mentálním a tělesným postižením.

Ve většině pak panoval názor, že při určitých výkonech vzdělání speciálního pedagoga může být výhodou. Šlo především o otázky typu. *“Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při výkonu vytváření her pro děti s MR? Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k pochopení diagnózy? 6. Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při vzájemné komunikaci s klientem?”*

Respondenti tak označily čtyřikrát spíše ANO a čtyřikrát spíše NE. Z toho vyplývá, že dle mínění respondentů vzdělání speciálního pedagoga pro práci ve spolku Rarach není zapotřebí, ale zároveň nevylučují, že by to mělo určité výhody.

## 5.1 INTERPRTAČNÍ SHRNUÍ

### 1. Jaké všechny činnosti musí člen spolku “Rarach“ vykonávat na letním táboře pro děti s mentálním a tělesným postižením?

V první otázce měli respondenti vyjmenovat všechny činnosti, co musí člen spolku Rarach na táboře vykonávat. Většina respondentů jednotlivé činnosti vyjmenovala, někdo to shrnul do celodenní (24hodinové) péče. Byly vyjmenovány krmení, vodění, koupání, přebalování, dílničky, tvoření, edukace, komunikace, emoce, osobní hygiena, česání, oblékání, obouvání, toaleta, stlaní, vyrovnávání se s emočními projevy.....

**Tab.č.2**

**1) Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při výkonu osobní hygieny a oblékání klienta?**

	Spíše „ANO“	Spíše „Ne“
<b>ESTER</b>		
<b>TEREZA</b>		
<b>PATRIK</b>		
<b>EVA</b>		
<b>HANA</b>		
<b>ILONA</b>		
<b>MONIKA</b>		

Zde se respondenti zcela shodli. Jejich odpověď zněla, že není zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k výkonu osobní hygieny a oblékání klienta s tělesným a mentálním postižením. Většina se shodla na tom, že to je o vzájemné důvěře a empatiích.

**Tab.č.3**

**3) Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při výkonu krmení klienta?**

	Spíše „ANO“	Spíše „Ne“
<b>ESTER</b>		
<b>TEREZA</b>		
<b>PATRIK</b>		
<b>EVA</b>		
<b>HANA</b>		
<b>ILONA</b>		
<b>MONIKA</b>		

Ve třetí otázce se též respondenti shodli, na tom, že není zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k výkonu krmení klienta s tělesným či mentálním postižením.

**Tab.č.4**

**4) Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při výkonu vytváření her pro děti s mentálním postižením?**

	Spíše „ANO“	Spíše „Ne“
<b>ESTER</b>		
<b>TEREZA</b>		
<b>PATRIK</b>		
<b>EVA</b>		
<b>HANA</b>		
<b>ILONA</b>		
<b>MONIKA</b>		

Zde většina respondentů přiznala, výhodu vzdělání speciálního pedagoga. Jako důvod uvedla sestavování her klientům na míru. Uvedli, že speciální pedagog díky svému vzdělání, lépe určí hranice a limity možností každého klienta s tělesným či mentálním postižením.

**Tab.č.5**

**5) Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k pochopení zdravotního stavu klienta?**

	Spíše „ANO“	Spíše „Ne“
<b>ESTER</b>		
<b>TEREZA</b>		
<b>PATRIK</b>		
<b>EVA</b>		
<b>HANA</b>		
<b>ILONA</b>		
<b>MONIKA</b>		

I v páté otázce se respondenti vzácně shodli, na tom že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k pochopení zdravotního stavu klienta s tělesným a mentálním postižením. Respondent Patrik odpověděl, že asi výhodou to je, ale že zdraví klienta řeší na táboře zdravotník.

**Tab.6**

**6) Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga při vzájemné komunikaci s klientem?**

	Spíše „ANO“	Spíše „Ne“
<b>ESTER</b>		
<b>TEREZA</b>		
<b>PATRIK</b>		
<b>EVA</b>		
<b>HANA</b>		
<b>ILONA</b>		
<b>MONIKA</b>		

Zde se respondenti v názorech trochu rozcházejí. Všichni se shodli, že není zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga ke komunikaci s klientem mentálním postižením, ale respondentka Ester a Tereza mají za to, že to určitá výhoda je. Vzhledem k tomu že díky studiu mají větší přehled o různých diagnózách vědí jak, s kterým klientem komunikovat. Ostatní naznačily, že je to o sympatiích a vzájemné důvěře mezi klientem s mentálním postižením a členem (dobrovolníkem) spolku Rarach.

**Tab.č.7**

**7) Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k porozumění a empatiím s klientem?**

	Spíše „ANO“	Spíše „Ne“
<b>ESTER</b>		
<b>TEREZA</b>		
<b>PATRIK</b>		
<b>EVA</b>		
<b>HANA</b>		
<b>ILONA</b>		
<b>MONIKA</b>		

V sedmé otázce většina respondentů smýšlí tak, že nemusíš být speciální pedagog, aby sis získal empatie ke klientovi s mentálním postižením. Uvádí, že člověk jiného vzdělání může být mnohdy sympatičtější než člověk vzděláním speciální pedagog.

**Tabč.8**

**8) Myslíte si, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k pochopení diagnózy klienta?**

	Spíše „ANO“	Spíše „Ne“
<b>ESTER</b>		
<b>TEREZA</b>		
<b>PATRIK</b>		
<b>EVA</b>		
<b>HANA</b>		
<b>ILONA</b>		
<b>MONIKA</b>		

I zde se respondenti shodují v tom, že je zapotřebí vzdělání speciálního pedagoga k pochopení diagnózy klienta s tělesným a mentálním postižením.

Tab.č.9

**9) Jaké výhody přináší to, že v týmu spolku Rarach je speciální pedagog?**

	Spíše „ANO“	Spíše „Ne“
<b>ESTER</b>		
<b>TEREZA</b>		
<b>PATRIK</b>		
<b>EVA</b>		
<b>HANA</b>		
<b>ILONA</b>		
<b>MONIKA</b>		

Respondenti souhlasily s tím, aby ve spolku Rarach působily i speciální pedagogové. Považují to za důležité pro samotný běh a existenci spolku Rarach. Respondentka Ilona došla k závěru, že je vhodné, že členové spolku jsou namíchaný s různými typy profesí a vzdělání, myslí si, že se navzájem mohou obohatit o zkušenosti práce s dětmi s mentálním postižením. Naopak ostatní respondenti si myslí, že speciální pedagogové vnášejí do spolku Rarach zkušenosti a vědomosti získané studiem speciální pedagogiky.

## 5.2 VYHODNOCENÍ VÝZKUMNÝCH OTÁZEK

### 1) Jaké všechny činnosti vykonává člen spolku na víkendových a pobytových akcích?

#### Otázka č.1 a 5

Zde se všech sedm respondentů přibližně shodlo na činnostech vykonávaných na táboře, Jen jedna respondentka shrnula tyto činnosti na dvacet čtyřhodinovou službu. Z výzkumu tedy vyplývá, že se jedná o činnosti krmení dětí, osobní hygiena, vodění dětí, pomoc při oblékání, příprava her a pomoc při jejich aplikaci, komunikace s dětmi, vzájemné porozumění, empatie, Tato otázka nám koresponduje s otázkou č.5 kde už se respondenti hodnotí kritérium ,které z těchto činností má vazbu na vzdělání speciálního pedagoga? Z výzkumu vyplývá většina respondentů si myslí, že při činnostech typu osobní hygiena, krmení, oblékání, vodění, obouvání , vzdělání speciálního pedagoga není potřeba, zatímco při činnostech typu komunikace, pochopení diagnózy, zdravotního stavu, vytváření her vzdělání speciálního pedagoga je potřeba .Cíl výzkumu zde byl naplněn.

### 2) Proč je výhodou být speciální pedagog.....

- při výkonu osobní hygieny a oblékání klienta?
- při příjmu stravy klienta?
- při vodění klientů s horší stabilitou, či zrakovým postižením?
- při výkonu vytváření her pro děti s mentálním postižením?
- při vzájemné komunikaci s klientem?
- při prvních kontaktech s novým klientem?



### **Otázka č.2,3**

Z výzkumu vyplývá, že je výhodou být speciální pedagog při práci s dětmi se zdravotním znevýhodněním při všech činnostech ,které vyžadují určitou odbornost .Zde téměř došlo ke shodě a pět respondentů ze sedmi bylo hypoteticky ve shodě s podotázkami č,3,4,5,6,při činnostech vodění klientů se zrakovým postižením, vytváření her, vzájemné komunikaci, první kontakt s novým klientem při všech těchto činnostech je výhodou vzdělání speciálního pedagoga. Respondenti si myslí ,že důvod výhody vzdělání speciální pedagogiky jsou znalosti .I zde byl cíl výzkumu naplněn.

### **3) Při jakých činnostech pomáhá speciálnímu pedagogovi odborné vzdělání? ....**

#### **Otázka č.3**

Z výzkumu vyplývá že na tuto otázku bylo odpovězeno v předchozích otázkách.

### **4) Vykonává všechny tyto činnosti lépe než člověk bez speciálního vzdělání?**

- porozumění a empatie s klientem?
- pomoci při sebeobsluze?
- pochopení diagnózy klienta?
- pochopení zdravotního stavu klienta?

#### **Otázka č.4**

Zde jednoznačně bylo prokázáno ,že skupina respondentů jejichž profese je speciální pedagog(3) mají určitě za to, že člověk se specializací dělá všechny tyto činnosti lépe, zatímco respondenti ostatních profesí(4) se domnívají, že není důvod být speciální pedagog abych tyto činnosti vykonával lépe. Cíl výzkumu nebyl naplněn z důvodu převažujících členů ostatních profesí.

**5) Které z těchto činností/odborného vzdělání mají/má vazbu na odbornost speciálního pedagoga a současně zlepšují kvalitu života klientů a tím umožňují jejich efektivnější zapojení do programu víkendových a pobytových akcí?**

## **Otázka č.5**

Cílem výzkumu bylo zjištěno ,že na tuto výzkumnou otázku bylo téměř odpovězeno otázkou č.1,2,3 Ale především jde o všechny činnosti, kde, je zapotřebí odborného přístupu .Jde hlavně o činnosti typu chápání diagnózy, vytváření her dítěti na míru dle jeho individuálních schopností a potřeb ,ale i k vzájemné komunikaci, při prvním kontaktu s novým členem .Při celkovém shrnutí názorů respondentů byla shoda v tom že, téměř ve všechny činnosti vykonávané na rehabilitačním pobytovém táboře mají vazbu na odbornost speciálního pedagoga, vzhledem k cílové skupině klientů. I v této otázce byl cíl naplněn.

**Ze všech těchto výzkumných otázek vyplývá ,že téměř ve všech činnostech, které člen spolku Rarach vykonává na všech pobytových akcí je výhodou vzdělání speciálního pedagoga a to především z hlediska odbornosti což zvyšuje kvalitu života všech klientů.**

## **5.3 DOPORUČENÍ PRO PRAXI V NEZISKOVÉM SEKTORU**

Výzkum byl prováděn s pomocí organizace Rarach, ve které je, autorka bakalářské práce aktivním členem. Rozhovory byly vedeny se členy spolku.

Kvalitativním výzkumem byly zmapovány jednotlivé činnosti a úkoly vykonávané na pobytových akcí, každým členem spolku. Výzkumem bylo zjištěno ,že pro práci s dětmi se zdravotním znevýhodněním není zapotřebí mít vzdělání speciálního pedagoga, ale pro zkvalitnění samotného života klienta to může být velkou výhodou. Vzhledem ke zhodnocení kvalitativního výzkumu lze jednoznačně doporučit, aby v každém neziskovém sektoru v oblasti lidí s handicapem pracovalo co nejvíce speciálních pedagogů. asistentů lidí s odbornou kvalifikací .Ať už jde o oblast zdravotní, sociální, pedagogicko-poradenskou, vzdělávací. Mohou tak přispět k většímu rozvoji samotné nestátní neziskové organizace, i výše jmenovanému spolku Rarach.

## ZÁVĚR

Každý z nás máme své potřeby, touhy, sny a přání, ne jinak je tomu i u jedinců s mentálním a tělesným postižením. Stejně, jako my i oni touží po domově, rodině a přátelích. Chtějí pracovat a bavit se, jako zdraví jedinci. To, aby se tito klienti kvalitně bavili je zapotřebí nestátních neziskových organizací a všech dobrovolníků, členů, kteří jsou ochotni svůj volný čas obětovat pro vytváření plnohodnotného životního prostoru pro lidi s mentálním či jiným postižením.

Jedním z takových to spolků, zabývajícím se volnočasovými aktivitami pro lidi s mentálním a tělesným postižením je spolek Rarach. Mám tu čest již osm let zde působit a společně s ostatními členy vytvářet vhodné sociální prostředí pro lidi s handicapem a snažit se o co nejvyšší úroveň sociální integrace.

Cílem bakalářské práce, bylo opodstatnění praktického využití speciálního pedagoga ve spolku Rarach zabývajícím se volnočasovými aktivitami pro děti s mentálním postižením.

V teoretické části jsme byli seznámeni s fungováním a financováním Nestátní neziskové organizace, jejím posláním a fundraisingem. Objasníme si zde pojmy speciální pedagog a mentální postižení. V této části bylo využito odborné literatury, odborných článků a legislativy s tímto spojené. Autorka bakalářské práce nám tak představila spolek Rarach ve, kterém je sama členkou.

V praktické části bakalářské práce jsme pomocí výzkumného šetření (strukturovaného rozhovoru) zjistili, jaké jsou praktické možnosti, výhody využití speciálního pedagoga ve spolku Rarach. Pomocí devíti otevřených otázek položených sedmi respondentům, jsme se snažily vyhodnotit výhody a nevýhody vzdělání speciálního pedagoga ve spolku Rarach. Cíl výzkumu byl splněn. Vzdělání speciálního pedagoga zcela jistě nachází uplatnění ve spolku při práci s dětmi s mentálním postižením. Ve většině se respondenti shodli, že při vykonávání některých jmenovaných činnostech, jako je tvoření her, komunikace, dílničky, porozumění diagnózy a zdravotního stavu, je specializace v oboru velkou výhodou a pomocí. V neposlední řadě podotkli, že jsou vděčný za kolegy odborníky se vzděláním speciálního pedagoga, na které se mohou kdykoliv s čímkoliv obrátit. Ve spolku Rarach pracuje více než půlka lidí se vzděláním speciální pedagog ,osobní asistent , což napomáhá ke zkvalitnění námi nabízených služeb a tím i zkvalitnění života našich klientů.

## SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BAČUVČÍK, Radim. *Marketing neziskových organizací*. Zlín: VeRBuM, 2011. ISBN 978-80-87500-01-9.

BACHMANN, Pavel. *Management neziskové organizace*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2011. ISBN 978-80-7435-130-3.

BOUKAL, Petr. *Fundraising pro neziskové organizace*. Praha: Grada, 2013. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4487-2.

FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. *Speciální pedagogika: edukace a rozvoj osob se somatickým, psychickým a sociálním znevýhodněním*. Praha: Triton, 2008. ISBN 978-80-7387-014-0.

HENDL, Jan a Jiří REMR. *Metody výzkumu a evaluace*. Praha: Portál, 2017. ISBN 978-80-262-1192-1.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-485-4.

HYÁNEK, Vladimír. *Neziskové organizace: teorie a mýty*. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, 2011. ISBN 978-80-210-5651-0.

CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada, 2007. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-1369-4.

KOLÁŘ, Zdeněk. *Výkladový slovník z pedagogiky: 583 vybraných hesel*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3710-2.

KRECHOVSKÁ, Michaela, Pavlína HEJDUKOVÁ a Dita HOMMEROVÁ. *Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost*. Praha: Grada Publishing, 2018. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3075-2.

LECHTA, Viktor, ed. *Inkluzivní pedagogika*. Přeložil Tereza HUBÁČKOVÁ. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-1123-5.

MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. Olomouc: ANAG, 2013. Účetnictví, daně.

MICHALÍK, Jan. *Zdravotní postižení a pomáhající profese*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-859-3.

PIPEKOVÁ, Jarmila. *Osoby s mentálním postižením ve světle současných edukativních trendů*. Brno: MSD, 2006. ISBN 80-86633-40-3.

PLAMÍNEK, Jiří. *Řízení neziskových organizací: první český rádce pro pracovníky v občanských sdruženích, nadacích, obecně prospěšných společnostech, školách, církvích a zdravotnických zařízeních*. Praha: Nadace Lotos, 1996.

RENOTIÉROVÁ, Marie a Libuše LUDÍKOVÁ. *Speciální pedagogika*. 4. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. ISBN 80-244-1475-9.

RŮŽIČKOVÁ, Veronika. *Speciální pedagog jako profese*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2018. ISBN 978-80-244-5468-9.

SLOWÍK, Josef. *Speciální pedagogika*. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Grada, 2016. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-271-0095-8.

STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ a Kateřina MAŤÁTKOVÁ. *Neziskové organizace – vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové organizace*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-973-9.

ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ. *Úspěšná nezisková organizace*. 3., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2017. Manažer. ISBN 978-80-271-0249-5.

ŠVARCOVÁ-SLABINOVÁ, Iva. *Mentální retardace: vzdělávání, výchova, sociální péče*. Vyd. 4., přeprac. Praha: Portál, 2011. Speciální pedagogika (Portál). ISBN 978-80-7367-889-0.

VALENTA, Milan, Jan MICHALÍK a Martin LEČBYCH. *Mentální postižení*. 2., přepracované a aktualizované vydání. Praha: Grada, 2018. Psyché (Grada). ISBN 978-80-271-0378-2.

VRZÁČEK, Petr. *Krabička poslední záchrany pro neziskové organizace: manuál managementu neziskových organizací*. Praha: Togga, spol. s r. o., ve spolupráci s Univerzitou Karlovou, Fakultou humanitních studií, 2017. ISBN 978-80-7476-116-4.

## **CIZOJAZYČNÉ ZDROJE**

TAJTÁKOVÁ, M., NOVÁ, J., BEDŘICH L., *Marketing neziskových organizací, sportu a kultury*. Walter Kluwer, Bratislava 2016., ISBN 978-80-8168-407.

## INTERNETOVÉ ZDROJE

400 Bad Request. *301 Moved Permanently* [online]. Dostupné z: [http://mylaw.cz/clanek/co – je to-ta-neziskova-organizace-](http://mylaw.cz/clanek/co-je-to-ta-neziskova-organizace-) [cit.2022-02-10]

301 Moved Permanently. *301 Moved Permanently* [online]. Dostupné z: [http://www.neziskovky.cz-](http://www.neziskovky.cz/) [cit.2022-02-10]

[online]. Dostupné z: [http://přípravný.stupen.základní.školy -](http://přípravný.stupen.základní.školy-) [2022-03-06]

[online]. Dostupné z: <http://spolek.rarach-> [cit.2022-01-26 ]

[online]. Dostupné z: [http://www.vlada.cz.dokumenty\[](http://www.vlada.cz/dokumenty/) cit.2022-01-26]

*Statistika&My | Magazín Českého statistického úřadu* [online]. Dostupné z: <https://www.statistikaamy.cz/2019/12/18/kolik-je-v-cesku-deti-se-zdravotnim-> [cit.2022-02-15]

*Statistický lexikon obcí České republiky ...: zpracoval Český statistický úřad ve spolupráci s Ministerstvem vnitra ČR* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2007- [cit. 2022-03-05]. Obyvatelstvo, volby. ISBN 978-80-250-1450-9.

## SEZNAM ZKRATEK

## SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

### Seznam obrázků

Obrázek č.1.....	27
Obrázek č.2.....	36
Obrázek č.3.....	46

### Seznam tabulek

Tabulka č.1.....	44
Tabulka č.2.....	69
Tabulka č.3.....	69
Tabulka č.4.....	70
Tabulka č.5.....	70
Tabulka č.6.....	71
Tabulka č.7.....	72
Tabulka č.8.....	72
Tabulka č.9.....	73
Seznam grafů.....	67

## **SEZNAM PŘÍLOH**

Příloha č.1 Spolek Rarach.....	83
Příloha č.2 Harry Potter, Angers.....	84
Příloha č.3 Souhlas se zpracováním osobních údajů.....	85



**PŘÍLOHA 1**  
Harry Potter





Harry Potter



## PŘÍLOHA 3)

### SOUHLAS SE ZPRACOVÁNÍM CITLIVÝCH OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Vážení rodiče,

v souvislosti s novou legislativou k ochraně osobních údajů Vás prosíme o vyplnění písemného souhlasu na poskytování a zpracovávání citlivých osobních údajů.

Udělujete ho na veškeré mimoškolní aktivity pořádané spolkem Rarach a je možné jej kdykoliv písemně odvolat.

1. **Uděluji souhlas s předáváním nezbytných údajů dítěte (jméno, příjmení, datum narození, rodné číslo, adresu bydliště, zdravotní pojišťovna) třetí straně (dopravce, poskytovatel ubytování, pojišťovna spolku a organizátor akce) za účelem organizování mimoškolních akcí (víkendové akce, letní tábory, zahraniční zájezdy apod. )**

**ANO NE (nehodící se škrtněte)**

2. **Uděluji souhlas s uvedením jména a příjmení na výtvarných pracích a při prezentování výrobků, a to v prostorách škol, na soutěžích, výstavách, či prohlídkách.**

**ANO NE (nehodící se škrtněte)**

3. **Uděluji souhlas s pořizováním a zveřejňováním fotografií zachycujících účastníka akce při činnostech zajišťovaných spolkem Rarach za účelem propagace spolku a zdokumentování veškerých aktivit, které spolek pořádá. (Souhlas není vyžadován na skupinové, činnostní fotografie z akcí spolku).**

**ANO NE (nehodící se škrtněte)**

**Jméno a příjmení dítěte:** \_\_\_\_\_

**Datum:** \_\_\_\_\_ **Podpis zákonného zástupce-----**

## **BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE**

### **Otázka č.2**

**Jméno autora:** Monika Bošková

**Obor:** Speciální pedagogika-vychovatelství

**Forma studia:** Kombinované

**Název práce:** Speciální pedagog, jako člen neziskové organizace

**Rok:** 2022

**Počet stran textu bez příloh:**<sup>32</sup> 67

**Celkový počet stran příloh:**<sup>33</sup> 3

**Počet titulů českých použitých zdrojů:** 23

**Počet titulů zahraničních použitých zdrojů:** 1

**Počet internetových zdrojů:** 7

**Vedoucí práce** Mgr. Lukáš Stárek, Ph. D., MBA, DBA

---